

Academia Bârlădeană

Anul XV, 2 (31), Trim. II, 2008

Revistă editată de Societatea literar - culturală "Academia Bârlădeană"

Președinte de onoare: C.D. Zeletin ● Președinte: Elena Monu

Statuia domnitorului Alexandru Ioan Cuza, înălțată în Piața Civică a municipiului Bârlad, opera sculptorului Paul Vasilescu. A fost dezvelită la 22 martie 2008.

Cezar Ivănescu (1941-2008)

S-a născut la 6 august 1941 în Bârlad.

A urmat cursurile Școlii primare nr. 5, devenită Școala generală nr. 2 „Vasile Pârvan” din Bârlad, după care a urmat cursurile Liceului Codreanu (până în 1958), ultimele două clase frecventându-le la Complexul școlar, azi Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, tot din Bârlad.

Fratele său mai mare, Dumitru Ivănescu, istoric și istoric literar (n. 17 oct. 1939, la Bârlad), a fost arhivist și director la Arhivele Statului din Iași; a scris „Al. I. Cuza. Acte și scrisori” (1973), „Eminescu în documente de

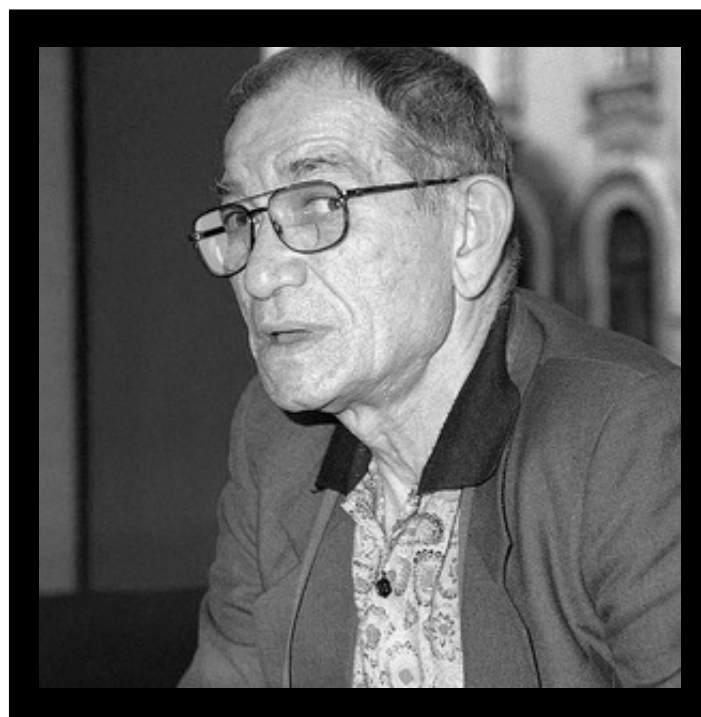
din Cluj, „Luceafărul” din București.

După 1990 a scos publicația „Baricada”, care a avut o apariție de scurtă durată.

În 1996 a fost invitat de regina Fabiola a Belgiei la „Bienala Internațională de Poezie” de la Knokke, după care a efectuat o excursie de două luni în toată Europa.

Împreună cu soția, Maria Ivănescu, poetul traduce din limba franceză „De la Zamolxis la Gengis Han”, de Mircea Eliade, volumul de studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și al Europei Orientale, apărut la Editura științifică și enciclopedică, București, 1980.

*„! stau în pământul sterp fără noroc,
cadavrul mi-l îngrop și mi-l dezgrop
gropar al vieții mele fără viață
trăită-n scârbă, în dezgust și greață,
plătit cu Timpul care mă omoară
dator vândut celui ce mă plătește
din groaza mea nu pot ieși afară
cum Soarele arzând se osândește!”*

familie” (1977) ș.a.

A fost nepotul apreciatului lingvist și istoric literar, Gheorghe Ivănescu (1912-1987).

A urmat cursurile Facultății de filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, pe care o absolvă în 1966.

Pentru puțin timp a fost profesor de limba și literatura română, abandonând definitiv această nobilă profesiune, dedicându-se literaturii. La intervenția lui Nichita Stănescu, Cezar Ivănescu a fost numit redactor-șef al revistei „Argeș” din Pitești. În Argeș a alcătuit o formație orchestrală „Baaad”, formată din elevi ai „Liceului de muzică”, cu care dădea spectacole pe scenele Teatrului „Al. Davila” și Casei de Cultură din Pitești.

La 22 ianuarie 1971, susține spectacolul intitulat „În Baaad sau amintirea paradisului”, la „Pop-Club 303” al Institutului Politehnic din București. Mulți dintre membrii acestei formații au debutat cu poezii în revista condusă de acesta.

A colaborat, după perioada „Argeșului”, la „Tribuna”,

La volumul *Călătorie la capătul nopții*, de Louis-Ferdinand Céline, Cezar Ivănescu scrie prefața (1978). Cartea a fost tradusă din limba franceză de Maria Ivănescu.

În anul 1999 Cezar Ivănescu este Laureat al Premiului Național de Poezie „Mihai Eminescu”.

Debutază cu versuri în ziarul regional „Flacăra Iașului”, elev fiind, apoi în revista „Iașul literar” (1960), urmând în „Cronica”, „Amfiteatru”, „Viața românească”, „Gazeta literară”, „Luceafărul”, „România literară”, „Argeș”, „Tribuna”, „Steaua” ș.a.

Primul volum de versuri Cezar Ivănescu îl publică la Editura pentru literatură din București, în 1968, și-l intitulează „Rod”. Îi urmează „La Baaad”, în Biblioteca „Argeș”, la Pitești (1970), „Rod III” (1975), „Rod IV” (1977), „Muzeon” (1979), „La Baaad” (1979), „Pentru Marin Preda” (1996), „Timpul asasinilor”, în colaborare cu Stela Covaci (1997) ș.a.

În ultimii ani, după pierderea soției, Maria Ivănescu, s-a stabilit la Iași, fiind directorul Editurii Junimea.

*

În poezia sa Cezar Ivănescu „ilustrează prin gestul liric aspirația către o suferință de profunzime; rodul e simbolul a tot ceea ce primește un sens prin condamnarea la suferința nașterii și morții” (Marian Popa)

„[...] Prin puterea de-a comunica fără mijlocire cu lumea, poezia lui Cezar Ivănescu are prospețimea energetică, gingășia grea, elementară și profunzimea mării creații, iar prin depărtarea așa de hotărâtă de structura tradițională a convenției livești consecințele ei pentru evoluția viitoare a liricii românești sunt încă greu de prevăzut.

[...] Unica divinitate a lumii poetului este germinația grandioasă, zămisirea eruptivă, actul creației amestecă bucuria cu suferința, cu spaima, cu speranța, ca într-o naștere epuizantă.” (Mircea Iorgulescu)

Cezar Ivănescu este „primul poet tânăr care distinge deopotrivă, în marea simfonie a vieții, sunetele delicate și sunetele cumplite, dure, și le înregistrează pregnant, într-o expresie directă, de puternic fior existențial, în cuvinte teribil de concrete, palpabile, ca niște globuri oculare dezghiocate, pe care te temi să le atingi”. (Ștefan Augustin Doinaș)

Despre Cezar Ivănescu au mai scris: Nicolae Manolescu, Al. Piru, Dumitru Micu, Dan Laurențiu, Daniel Dumitriu, Dan Mutașcu, Victor Felea, Ion Mircea, Lucian Alexiu, Nicolae Ciobanu, Alex Ștefănescu, Ion Murgeanu ș.a.

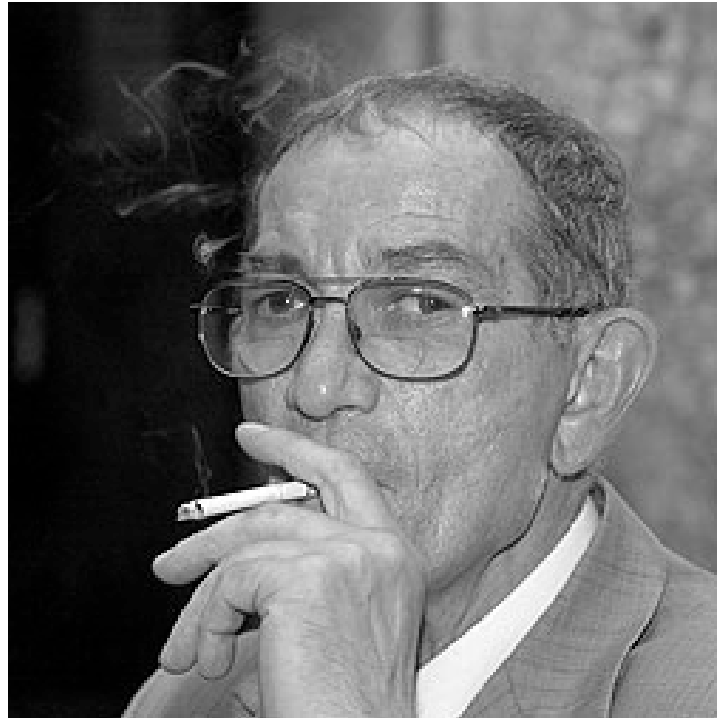
*

Gânduri

De la Paris, Mariana Mănăstireanu, fostă colegă de clasă cu Cezar Ivănescu, a scris:

„Cerică-Cezar-Don Cezar!!! „Au înflorit salcâmi la Bârlad și cu ei toate amintirile unei tinereți pe care am petrecut-o împreună pe băncile liceului și ale facultății când eram mai tineri și la trup curăț”, apoi la Mogoșoaia cu Moncherul „domn' Preda”, cu cenaclicii de la Luceafărul, cu Paște, cu cozonaci și ouă roșii în Militarii Bucureștiului – oraș al exilului nostru, moldoveni plecați să înfruntăm „mistrețul cu colții de argint” și câte alte bucurii și tristeți împărtășite până la regăsirea noastră în Parisul lumină. Nu vreau să vorbesc acum și aici despre Poezia ta – o vor face azi și apoi, ani după ani, mulți alții – exegeți și critici – care te-au iubit și te-au auzit, care te-au înțeles și nu tocmai, care te-au apreciat invidiindu-te... Vreau doar să-ți spun că ai fost și vei rămâne Mândria generației noastre, a tuturor celor care ți-am urmărit Poezia de când ea se înfiripa în tine, crescând apoi cu forța pe care doar cei atinși de aripa Geniului o pot da Cuvântului, „*exegit monumentum*” Don Cezar! Scump prieten – plecat dintre noi atât de repede, grăbit să o regăsești pe Sfânta ta Mamă, pe Mery – blânda-blonda ta

soție, pe Aruștei, pe Domnul Preda, pe Tavi și Doamne – pe câți mulți alții, prieteni de suflet și de Poezie. Sunt convinsă că ne vei privi pe toți cei ce am rămas, de acolo, dintre stele și ne vei cânta iar – pentru a câta? -: „Nu-l mai plângeți pe acela care VEȘNIC singur nu-i, plângeți-l pe cel ce n-are Moartea și Moldova lui”. „Să-ți fie somnul lin și cerul aproape”, Cerică – dragul nostru coleg și prieten. Te iubim! În numele îndoliaților tăi colegi de clasă din Bârlad, Mariana.

De la Piatra Neamț, Doina Teodoru Gavriliu, fostă colegă de clasă, scrie:

„A plecat în Joia Mare, zi de jertfă, marele poet CEZAR IVĂNESCU, luând cu el poezia nescrisă, lăsându-ne regretul și amintirea unui îndrăgostit de dragoste și a unui spirit justițiar. CERICĂ, „bârlădenii tăi” din Piatra se roagă pentru pacea odihnei tale veșnice.”

În cotidianul „Ceahlăul” de la Piatra Neamț, jurnalistul Nicolae Sava a scris, printre altele:

„O atenție deosebită a acordat poetul Cezar Ivănescu tinerelor talente în poezie apărute în Neamț în acei ani, numind acest grup de poeți „Școala de poezie de la Neamț”, sintagmă care a circulat mulți ani în presa literară din țară.[...]

Recunoscut în unanimitate de critica literară ca fiind unul dintre puținii continuatori direcți ai liricii eminesciene, talent original și puternic, spirit controversat și incomod pentru mulți dintre confrății săi, Cezar Ivănescu a lăsat literaturii române cele mai frumoase poezii scrise în limba română, de după Eminescu. Cel ce a scris „când eram mai tânăr și la trup curat” nu mai este printre noi. A rămas doar Poezia sa înaltă.”

Duminică, 30 martie 2008, în sala Teatrului „V. I. Popa” din Bârlad, prof. dr. C.D. Zeletin a prezentat în fața unui numeros public volumul „Principesa Elena Bibescu. Marea pianistă”. Cartea – care a fost lansată la București – s-a bucurat de un larg ecou în rândul oamenilor de artă.

Reproducem două din prezentările elogioase făcute de muzicologul Viorel Cosma și de ziarista Adriana Bittel.

*Ecouri la exegeza consacrată de C.D. Zeletin principesei Elena Bibescu**

Destinul tragic al unei prințese-pianiste O exegeză istorico-literară monumentală a dinastiei Bibescuilor

După o muncă de cercetare titanică în arhive, biblioteci, colecții de documente particulare, medicul și scriitorul C.D. Zeletin a publicat recent o carte monumentală (847 p.) la Editura Vitruviu, modest intitulată *Pricipesa Elena Bibescu, marea pianistă*. Departe de a fi doar monografia unei excepționale artiste de sorginte nobiliară, exegeza autorului este în realitate un „stup de miere” pentru istoriografii culturii românești din sec. XIX, o carte ce deschide un front arheologic în istoria muzicii noastre și în enescologia națională și universală. Dispunând de o acribie de cercetător înăscut, C.D. Zeletin a investigat și a publicat de-a lungul unui sfert de veac, studii și capitole separate dintr-o temă

extrem de generoasă, finalizând-o abia în 2007 prin volumul consacrat de fapt nu unei personalități de excepție, ci unei întregi epoci din cultura noastră națională. Abia de azi înainte se va scrie mult despre Elena Bibescu, despre pianistica românească din sec. XIX (căci am dispus de elemente excepționale ca Emilia Saegiu, Constanța Erbiceanu, George Boskoff, Iulius Wiest, Ana Barozzi, Aurelia Cionca, Zoe Miculescu – eleva aceluiași Franz Liszt), despre rolul salonului Elenei Bibescu în lansarea lui George Enescu în viața muzicală pariziană, despre legăturile cu regina Carmen Sylva și stimularea cercului artistic al Palatului Regal, despre imboldul direct al nobilimei românești prin exemplul Bibescuilor de a cultiva muzica în saloanele literar-artistice din București, Iași, Bârlad,

Paris etc.

Primul lucru care surprinde în volumul lui C. D. Zeletin ni se pare semnalarea unei enorme galerii de muzicieni despre aproape că nu s-a vorbit deloc în muzicologia autohtonă. Nume ca Ralu Brâncoveanu, Charlotte Friedmann, Costică Manu, Ana Lahovary, Ion Cantacuzino, Miza Bilcescu, Virginia Munteanu-Cârnu, Maria Samurcaș, Caterina Theodori, Iosefina Sturdza, Lucreția Lupu, sunt doar o parte din anonimii pianiști, cântăreți, compozitori care vor trebui trecuți în falanga școlii muzicale de acum un veac.

Există apoi, o altă categorie de muzicieni despre care se știa vag ce au făcut în cadrul școlii naționale de odinioară, dar din păcate fără datele esențiale ale unor strălucite cariere, puse acum în lumină cu date inedite de autorul monografiei Elena Bibescu:

Emilia Saegiu, Ana Barozzi, Toma Micheru, Socrate Barozzi, George Boskoff, Grigore Ventura, Claymoor (alias Mișu Văcărescu), Edgar Dall'Orso, Ernesto Narice, Oscar Hincke ș.a.

Datorită personalității de anvergură mondială a Elenei Bibescu, cartea lui C. D. Zeletin oferă și cercetătorilor străini o mulțime de documente inedite (scrisori, concerte, recitaluri, repertorii, prim audiții necunoscute) referitoare la creatori și interpreți de peste hotare, care s-au aflat în relații cu muzicieni români: Franz Liszt, Richard Wagner, Ignățiu Paderewski, Camille Saint-Saëns, Anton Rubinstein, Vincent d'Indy, Claude Debussy, Ivor Halströem, Engelbert Humperdink, Joseph Joachim, Ambroise Thomas, H. Vieuxtemps, Jules Massenet.

Evocarea unor figuri pitorești de odinioară (Claymoor, Elena Văcărescu, Gr. Ventura, Antonin Roaques, Robert Schäffer - secretarul Palatului regal, Edgar Dall'Orso) dezvăluie capacitatea

de excepțional portretist al autorului. De asemenea se impune stilul literar, stofa de memorialist și rigoarea de cercetător și istoriograf înăscut. C.D. Zeletin a parcurs întregul fond de documente din arhivele particulare de la București, Bărlad, Iași și Paris cu o acribie exemplară, făcând o risipă de bibliografie la fiecare capitol al cărții.

Tot de capacitatea de memorialist avizat aparține și evocarea celor mai importante saloane literar-artistice românești de altădată: Carmen-Sylva, Alexandru Ioan Cuza, Alexandru Ghica, Elena Otetelișanu, Theodor Aman, George Bibescu, Grigore Șuțu, Elena Miller-Verghi, Ralu Brâncoveanu, Roxana Berindei, Alexandru Pherakyde ș.a. Excelentă ideea de a semna și saloanele ambasadelor române de peste hotare, unde se făcea muzică: Paris, Londra, Berlin, Stockholm.

Nu puteau lipsi din această bogată galerie de personaje și regi, regine, ambadori, prinți, prințese, conți, contese, politicieni, miniștri care s-au aflat în raporturi de prietenie cu familia Bibescu. Cel mai interesant dintre acestea rămâne indiscutabil...scriitorul francez Marcel Proust.

Volumul dispune de multe pagini de literatură autentică, captivantă, care apropie monografia de roman. Aspecte picante, inedite, particulare, din viața vechilor familii boierești din România și Franța condimentează capitolele de istoriografie (exilul Carmen-Sylviei la Veneția, idila dintre Elena Văcărescu și viitorul rege Ferdinand, paralela dintre Elena și Martha Bibescu, legăturile lui George Enescu cu salonul regal de la Peleş-Sinaia, atmosfera de la Palatul din București și salonul Elenei Bibescu de la Paris etc.). Există pe alocuri în carte un parfum tipic de „*fin de siècle XIX*”, unde C.D. Zeletin ne introduce parcă pe furiș în obiceiuri și tradiții sociale, relații intime familiale, îmbrăcăminte, mâncăruri, băuturi, atmosferă de petreceri romantice, cancanuri politice, aventuri amoroase surprinzătoare, care dau culoare și farmec aparte textului de o ținută predominant academică.

Cantitatea de material *inedit* pentru orice intelectual de înaltă cultură este covârșitoare, de la legăturile lui Manolache Kostaki Epureanu și Maria Samurcaș cu Eminescu, de la serata detronării lui Cuza Vodă din 1866 până la prima întâlnire a Marucăi Cantacuzino cu tânărul George Enescu în 1898, de la legăturile lui D.A. Sturdza cu marele compozitor Felix Mendelssohn Bartoldy până la rolul Elenei Bibescu în lansarea pianistului polonez Ignățiu Paderewski, de la întâlnirile profesionale ale prințesei – pianiste românce cu profesorul Franz Liszt la Budapesta până la identificarea chipului tânărului George Enescu în tabloul *Vârful cu dor* de pictorul C. D. Mirea, spre a nu mai aminti de numeroasele scrisori inedite descoperite în arhivele istorice din București și Paris - cartea lui C. D. Zeletin rămâne o mină de izvoare documentare ce urmează a fi exploatate în viitoarele lucrări științifice de istoriografie, literatură, muzicologie, genealogie ș.a.

Locul cel mai de seamă în monografia Elenei Bibescu îl ocupă desigur legăturile prințesei cu George Enescu. Deși nu au depășit – în timp – decât o perioadă extrem de scurtă (cinci/șase ani, fiindcă „vice-mama” a murit în 1902), totuși rolul Elenei Bibescu în *descoperirea* genialului muzician la vârsta adolescenței și *impunerea* spectaculoasă a compozitorului în cel mai mare centru european al muzicii din pragul sec. XX (Paris), poate că înseamnă mai mult decât întreaga sa carieră de virtuoză pianistă! Documentele sunt atât de numeroase și de bine valorificate de autor, încât cartea lui C. D. Zeletin devine un instrument de lucru indispensabil în viitoarele exegeze enesciene. Spre a confirma această idee, socotim suficient să cităm capitolele referitoare la George Enescu: *Salonul artistic din Paris al principesei Elena Bibescu; Saloane artistice în București și în Parisul Elenei Bibescu;*

Ateneul Român; Debutul compozitorului George Enescu, triumf al principesei Elena Bibescu; George Enescu. Prima vice-mamă o principesă, a doua vice-mamă o regină; Marcel Proust și dispariția principesei Elena Bibescu. În aceste capitole, prezența lui George Enescu constituie firul roșu al narațiunii lui C. D. Zeletin. Este uimitor cum a reușit autorul să cumuleze toate documentele, știrile, studiile, eseurile, cărțile de specialitate, care au abordat începuturile carierei internaționale a lui George Enescu, spre a le completa cu noile izvoare ale familiei Bibescu (fiii principesei, Emanuel și Anton, au continuat legăturile cu muzicianul până în clipa dispariției lor). Dincolo de un tardiv, dar necesar act reparator (după deceniile de interdicție a regimului dictatorial, impus cercetătorilor față de raporturile compozitorului cu regalitatea și cercurile nobiliare românești), autorul aduce un substanțial material documentar inedit care luminează numeroase aspecte ale carierei și creației lui George Enescu. În mod deosebit ne atrage atenția fondul arhivistic al familiei viitoarei sale soții (Maruca Cantacuzino) excelent valorificat prin prisma strămoșilor moldoveni, preocupati de cultura națională și de muzică (familiile Negri, Sturdza, Jora).

Primele 150 de pagini ne introduc în familia cărturarului – politician Manolache Kostaki Epureanu, tatăl principesei, cu o sufocantă bogăție de date și documente menite să pună în lumină un personaj ignorat de istorici până astăzi, din pricina documentelor revelatoare. C. D. Zeletin s-a deplasat pe teren, a lucrat ani de zile în arhivele de Stat și în colecțiile particulare ale părinților și rudelor prințesei Elena Bibescu, oferindu-ne o imagine convingătoare asupra unei lumi, dispărute cu un secol și jumătate în urmă.

Pagini de aceeași consistență documentară ne oferă și celelalte capitole, precum „*Burbonii de la Dunăre...*” (*Bibesiții trăitori în Franța*), portretele celor doi fii ai pianistei (Anton și Emanuel), legăturile Elenei Bibescu cu Robert de Montesquiou, cu Vasile Alecsandri și cu Marcel Proust, admirabila paralelă între cele două *principese Bibescu* (Elena și Martha), istoricul construcției Ateneului Român și rolul francezilor Galerion (Albert – arhitect și Edmond – scriitor și filolog), *Eternele reîntoarceri acasă* și mai ales *Elena Bibescu în viața artistică a Bărladului*.

Volumul lui C. D. Zeletin se încheie cu tragica moarte timpurie a prințesei și uitarea nedreaptă în ochii posterității, pledând parcă în fața cititorilor săi de a încerca să i se facă dreptate, măcar în posteritate.

Aparatul critic final (*Bibliografia și indicele* de nume proprii), precum și cele 107 *ilustrații* (fotografii, facsimile, reproduceri de desene, caricaturi, medalioane, plachete, portrete, picturi) completează un text substanțial ce se constituie într-o frescă a unei epoci din care s-a impus o dinastie de nobili care printr-o muziciană de geniu a stabilit podul de legătură spirituală între România și Franța de acum un veac.

Sugerăm Editurii Vitruviu să scoată o nouă ediție, schimbând formatul „cărămida”, incomod al cărții (spre a reduce textul la 500-600 pagini) și reluând întreaga ilustrație pe hârtie crețată pentru a valorifica tezaurul de album printr-o condiție grafică superioară. Este o carte de referință peste timp în cultura noastră contemporană pentru care socotim că orice efort material va fi răsplătit înzecit în viitor.

Viorel Cosma

* „Jurnalul literar”, XIX, 1-4, ianuarie-februarie 2008, p.2.

C.D. Zeletin, *Principesa Elena Bibescu, marea pianistă. Cronică**

D-l C.D. Zeletin face parte din specia – rarisimă azi, în epoca strictelor specializări – a erudiților. Cunoștințele lui vaste, acumulate prin studii îndelungate și aprofundate, privesc varii domenii „umanistice” și științifice. De profesie medic, ajuns pe treapta cea mai înaltă a carierei – profesor universitar la Facultatea de Medicină „Carol Davila” și membru al Academiei de Științe Medicale – el este deopotrivă un valoros poet, eseist și traducător. (Bibliografia lui cuprinde, în afara lucrărilor medicale, 40 de volume de literatură: poeme, proză, eseuri originale, contribuții documentare, plus superbe tălmăciri, pentru prima oară în românește, din lirica renascentistă italiană, mai multe antologii din poezia franceză modernă, o integrală Baudelaire ș.a.).

Anvergura intelectuală, pasiunea cărturărească și puterea de muncă uluitoare își dau măsura și în opul pe care vi-l recomand azi – o adevărată comoară adunată în zeci de ani din surse diverse din România, Franța, Anglia, într-o reconstituire de mozaicar. „Fărămiturile prețioase ale mozaicului vin însă cu o enigmatică estompare, ce oferă impresia de vechi totdeauna viu și de inconsistent care durează. Nimic nu exprimă mai bine înfrățirea dintre fragilitate și permanență ca mozaicul”, își caracterizează autorul demersul cronicăresc. Foarte atașat de locurile natale din zona Bacăului și mai ales de orașul studiilor liceale, Bârlad, cu o veche tradiție culturală și din care au pornit în lume numeroase personalități de valoare națională și universală, C. D. Zeletin (azi președinte de onoare al renăscutei Academii Bărlădene), a fost atras încă din adolescență de figura unei mari pianiste originare din zonă, principesa Elena Bibescu (1855 – 1902), o muziciană virtuoză, o sprijinitoare și propagatoare a artelor, protectoare a lui George Enescu (ei i se datorează impunerea geniului componistic și interpretativ enescian în Franța; de altfel, cel care o considera o a doua sa mamă i-a închinat întreaga lui operă de până la *Oedip*), o fire nobilă, generoasă, pasională și extrem de înzestrată intelectual. Datorită acestor calități ale gazdei, saloanele ei muzicale de la București și Paris erau frecventate de cei mai importanți artiști ai timpului, ca și de floarea aristocrației europene. Se vorbește mult de cealaltă prințesă Bibescu – Martha, nepoată prin alianță a Elenei, în timp ce aceasta a intrat în uitare. C. D. Zeletin repară, la

peste un secol de la moartea prematură a mării pianiste, nedreapta ignorare, relevându-ne în această masivă cronică un personaj cel puțin la fel de fascinant ca frumoasa castelană de la Mogoșoaia, dar cu însușiri de caracter superioare. Atras încă din adolescență bărlădeană de legenda pianistei virtuoză, a cărei existență scurtă, strălucitoare și tragică s-a împletit cu nume de primă mărime ale istoriei și culturii românești și europene, medicul erudit a surmontat relativa sărăcie documentară. Căci a adunat în timp din arhive (unele inedite), din colecții de periodice, din volume de memorialistică și studii, din mărturii orale la mâna a doua – o uriașă cantitate de informații. Din care a reconstituit nu doar biografia eroinei lui, resuscitate cu artă scriitoricească, ci și parcursul existențial – uneori bizar, spectaculos, adesea tragic – al altor zeci de personaje, destule faimoase și azi. Rețin atenția în special tatăl Elenei, Manolache Kostaki Epureanu (văr primar cu Costache Negri, prieten și comiliton cu Al. I. Cuza, Vasile Alecsandri, Ion Ghica), unul din autorii morali și politici ai Unirii Principatelor, ajuns ministru de Justiție și apoi prim-ministru, precum și mama ei, Maria (născută Sturdza-Bărlădeanul), o femeie cu sensibilitate artistică și talent muzical, moștenit și cultivat de copiii ei. Căsătorită cu prințul Alexandru Bibescu, fiul cel mic al domnitorului Gh. D. Bibescu și formidabil personaj romanesc el însuși, Elena, ce avea deja mari succese în saloane muzicale și concerte de binefacere, devine rudă prin alianță cu familiile nobile Brâncoveanu, Filipescu, Cantacuzino, Caraman-Chimay, De Noailles ș.a. ale căror destine și portrete psihologice formează obiectul unor pasionante dizertații. Cum principesa Elena Bibescu era o prietenă foarte apropiată a reginei Carmen-Sylva, pătrundem și în intimitatea curții regale, iar prin cei doi fii ai pianistei, Emanuel și Anton Bibescu, prieteni cu Marcel Proust, în lumea aristocratică și diplomatică a Parisului *fin de siècle*. Materia enormă și stufoasă a Cronicii, în care vaste cunoștințe de genealogie, istorie, muzicologie, medicină, literatură, arhitectură, psihologie etc. sunt asamblate cu liantul imaginației scriitoricești, rezervă cititorului multe surprize și delectarea unui stil elegant, cu parfum subtil. Chiar dacă unele informații se repetă redundant în capitole diferite, mozaicul dedicat „trecutului care cântă” are o valoare inestimabilă.

Adriana Bittel

* Formula AS, anul XVIII, nr.804, ianuarie 2008, p.16.

Vasile Fetescu

Rotund

Rotund este Pământul
pe care trăiesc
și în sânul căruia
îmi voi afla
odihna cea de veci.

Rotund este Soarele,
strălucitorul astru,
care îmi oferă generos
lumina și căldura.

Rotundă este
dragostea-împlinită
și împărtășită,
creatoare de vieți și de
veșnicie.

Rotundă mi-a fost
glia,

lăsată de străbuni
care, prin vitregia
vremurilor
și nevolnicia cârmacilor,
mi-a fost ciuntită.

Rotund îmi este graiul,
cel dulce și sublim,
în care îmi rostesc
simțămintele și gândurile.

Rotunde-mi sunt
voința și năzuința
spre bine și frumos.
La fel îmi sunt
credința și iubirea
de țară și de neam.

Gh. Râmboiu – Bursucani

SONET DE PRIMĂVARĂ

Lui George Coșbuc

Trecuta-au geruri și ninsori
Acum văzduhu-i blând și cald
Câmpiile sunt de smarald
Iar peste pomi a nins cu flori.

Cu chipul ei de brilliant
Sosit-a ca de-atâtea ori...
Cu triluri de privighetori
Și adieri de câmpuri scald.

Gâzele ies din unghere
Albine-n flori adună miere
Păsări zoresc la cuibul lor

Fluturii-mii se zbenguiesc...
Iar eu, încerc să tălmăcesc
Acest peisaj fermecător.

Gheorghe Clapa

Stroe S. Belloescu (1838-1912)

O viață jertfită pentru binele neamului românesc

În orașul Câmpina, oraș în care părinții săi, Stroe și Stana Beloiu, mocani cu ceva stare materială, veniseră din Săcelele Brașovului și care au avut șapte copii: șase băieți – Ion, Stroe, Gheorghe, Vasile, Neculai, Ștefan – și o fată, s-a născut la 23 martie 1838, Stroe S. Belloescu. Urmează cursurile unei școli secundare din București, după care pleacă la Gand, în Belgia, făcând studii politehnice, de unde se întoarce cu diploma de inginer în 1863. Neplăcându-i ingineria practică pentru scurt timp la Bacău, intră în 1864 în învățământul secundar, mai întâi ca profesor de matematică și director al Gimnaziului real din Brăila, azi Liceul „Nicolae Bălcescu”, iar după doi ani, în 1866, se transferă la Liceul „Codreanu” din Bârlad, la care funcționează neîntrerupt, ca profesor de matematici, până în 1898, când iese la pensie.

Stroe S. Belloescu și-a sacrificat totul pentru luminarea și ridicarea materială a neamului său. Din leafa lui de dascăl a ridicat două biserici – una la Grivița, în 1892 și alta la Palmera (n.n. azi Trestiana) – o școală și o statuie lui Alexandru Ioan Cuza la 1904, precum și o Casă Națională la Bârlad. În afara acestora a ajutat elevii săraci, atât pe cei din Bârlad, cât și pe cei din Transilvania, a donat 12000 de lei în 1897 ca bursă pentru cinci elevi săraci, țărani etc. În 1892 termină de construit școala primară de la Grivița pe a cărei placă de marmură a scris: „Ridicat-am această școală pentru luminarea țăranului român. Stroe Belloescu 1892”. Pereții școlii i-a împodobit cu tablourile lui Gheorghe Asachi și Gheorghe Lazăr, simboluri ale luminii și patriotismului. Școala din satul Pleșa a fost inaugurată în 1907, iar cea din Palmera (Trestiana) în 1912, ambele construite din donațiile sale.

Stroe S. Belloescu a dispus să se pună pe catapeteasma bisericii din Grivița motive românești, iar ca personalitate a statuii din acea comună, l-a ales pe Al. I. Cuza, simbol al dreptății pentru țărani. În basoreliefurile statuii lui Cuza sunt doi sfinți ai Domnitorului: Mihail Kogălniceanu și Costache Negri.

La 29 martie 1906 a trimis din Bârlad, lui Nicolae Iorga, suma de o sută de lei „în ajutorul studenților răniți, martiri ai românismului”, cu ocazia evenimentelor de atunci. La 15 noiembrie 1906 a întemeiat la Bârlad „Biblioteca publică”. A construit în Bârlad și o „Casă Națională”, inaugurată în 1910, pe a cărei placă a scris: „Cu dorul ca neamul nostru românesc să meargă pururea înainte prin lumină și muncă, clădit-am această casă de cultură națională”.

La 9 iunie 1912, Stroe S. Belloescu și-a scris testamentul, cu câteva luni înaintea dispariției sale. A fost asasinat, împreună cu vizitiul său Nicu Opreșan, în ziua de 20

octombrie 1912, între orele 20,30 – 21, în casele sale din Bârlad. Corpul neînsuflit al lui Stroe Belloescu a fost dus pe un car cu boi, simbol al muncii și răbdării, însoțit de elevii școlilor din oraș, de militari, de oficialitățile locale, de un numeros public și înmormântat lângă ctitoriile sale din Grivița, conform dorinței sale exprimate în testament. La înmormântare, directorul Liceului „Codreanu”, pa care

Biserica din satul Grivița.

Belloescu l-a servit timp de 34 de ani, Gheorghe Alexandrescu, reprezentând Ministerul Instrucțiunii și Culturii, a depus o coroană de flori din partea ministrului, cu o panglică ce avea următoarea inscripție: „Lui Stroe Belloescu, răspânditorului de lumină și de dragoste de neam, sprijinitorul școlarilor săraci, ziditorului de școli și de biserici, aduce omagii ministerul de Culte și Instrucțiunii Publice”.

Posteritatea, drept recunoștință, i-a ridicat un bust în fostul Parc central al orașului Bârlad, la 14 iunie 1936, în prezența ministrului Educației Naționale, prof. dr. Constantin Angelescu și a episcopului Hușilor, Nifon Criveanu, elevii Liceului „Codreanu” au denumit Societatea lor literar-științifică, „Stroe Belloescu”, iar Biblioteca municipală de astăzi îi poartă numele. La 5 iunie 1933

„Ateneul Popular C.F.R. Bârlad” de sub direcția lui Iancu Mihăilescu, a organizat în satul Grivița un pelerinaj și o serbare școlară.

Stroe Belloescu a fost în două rânduri membru în Consiliul General al Ministerului Instrucțiunii Publice, de patru ori deputat și de două ori senator, liberal, membru și președinte al „Consiliului general de Tutova”, membru și director al Spitalului „Bârlad și Elena Beldiman”, președinte al „Ateneului local și al Ligii Culturale” secția Tutova, membru al Uniunii interparlamentare pentru pace și arbitraj. A servit în Garda Națională în calitate de comandant de batalion. Ca martor al evenimentelor de la 1848 și 1859 i s-a conferit „Coroana României” în grad de Mare Cruce, precum și medalia „Apărătorii Independenței”.

Fratele său din Brăila, Ștefan Beloiu, decedat la 31 ianuarie 1913, îi lăsase la 10 octombrie 1910 întreaga sa avere „mișcătoare și nemișcătoare”. Prin moartea lui Stroe Belloescu, Ștefan Beloiu a făcut un alt testament, lăsând altora averea sa în sumă de 693000 de lei.

Marele filantrop Stroe S. Belloescu a trăit aproape țărănește printre cetățenii Bârladului, făcându-și din donații și dăruiri de bine cea dintâi virtute a vieții sale. S-a distins printr-o seninătate plină de iubire a sufletului său și, îndeosebi, prin acea moralitate care l-a făcut să se gândească mai mult la cele trainice, decât la cele trecătoare. A avut cel mai înalt simț al datoriei izvorând din cea mai caldă iubire pentru tineret și țărănime, nu lipsea niciodată de la școală, intra în clasă cu exactitate matematică, iar lecțiile le exprima limpede și precis. Acest om nu a cunoscut nici cea mai mică răutate sau dușmănie. Era un model nu numai de știință, ci și de cetățean. Munca și fapta, făcute într-o perfectă tăcere, cu o simplitate și rară sinceritate, era idealul în care el știa să crească tinerele generații. A fost un muncitor înflăcărat de idealuri pentru care a dus o viață austeră.

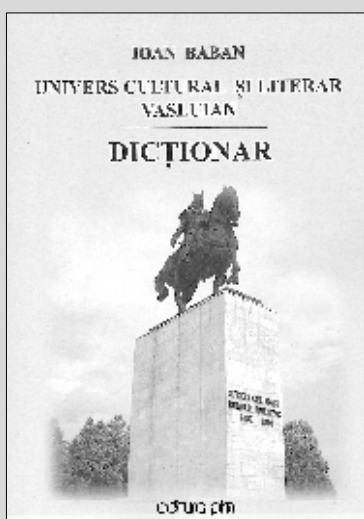
Fiul de mocan din Săcelele Brașovului n-a fost omul vorbelor, al zgomotului și onorilor sterpe, ci omul corectitudinii, modestiei, muncii și faptelor făcute pentru cei mulți și umili.

Mormântul cu monumentul funerar

SEMNAL

Cunoscutul scriitor vasluian Ioan Baban a oferit de curând cititorilor săi o nouă carte. De data aceasta e vorba de un dicționar intitulat sugestiv „Univers cultural și literar vasluian”, apărut la Editura PIM din Iași, în 2008.

Volumul de aproape 500 de pagini include 451 de „subiecți” și 59 de nume de societăți și publicații.

În argument autorul scrie că „Dicționarul de față are un caracter cultural și literar”.

E o carte utilă celor interesați de fenomenul literar din această zonă a Moldovei.

Aura Mădălina Apetrei

Evadare în vis

Poet romantic, de respirație europeană, Macedonski este cel care, influențat de poeții francezi Maurice Rollinat și Théodore de Banville, compune minunate rondeluri, caracterizate de o întreagă explozie vegetală și învăluite de parfumurile și miresmele tari ale rozelor și crinilor. Parafrazându-l pe Mihai Eminescu, care afirma că "poezia este trandafirul ce crește în potirul de aur – sufletul frumos", putem spune că un "trandafir într-un potir de aur" este și *Rondelul nopții argintate* din volumul lui Al. Macedonski *Rondeluri. Psalmi. Noptile* (1975):

I.	În noaptea de lună-argintată,	(9/a)
	v ² -v v ⁵ -vv ⁸ -v	
II.	Pe pleoape când somnul se lasă,	(9/b)
	v ² -v v ⁵ -v v ⁸ -v	
III.	În vis îmi clădesc câte-o casă	(9/b)
	v ² - vv ⁵ vv ⁸ -v	
IV.	Ce toată e-n roze-mbrăcată.	(9/a)
	v ² -v v ⁵ -vv ⁸ -v	
V.	De zgomot și oameni retrasă,	(9/b)
	v ² -v v ⁵ -v v ⁸ -v	
VI.	Lăcaș ca din basme s-arată,	(9/a)
	v ² - vv ⁵ -v v ⁸ -v	
VII.	În noaptea de lună-argintată,	(9/a)
	v ² -v v ⁵ -vv ⁸ -v	
VIII.	Pe pleoape când somnul se lasă	(9/b)
	v ² -v v ⁵ -v v ⁸ -v	
IX.	Vreo sarcină-asupra-i n-apasă	(9/b)
	v ² -vv ⁵ -v - ⁷ vv	
X.	De-ai mei creditori e-apărată,	(9/a)
	v ² - vv ⁵ - vv ⁸ -v	
XI.	Parfumul de roze ce-mbată	(9/a)
	v ² -v v ⁵ -v v ⁸ -v	
XII.	Extazul în suflet îmi lasă	(9/b)
	v ² -v v ⁵ -v v ⁸ -v	
XIII.	În noaptea de lună-argintată.	(9/a)
	v ² -v v ⁵ -vv ⁸ -v	

În *Rondelul nopții argintate*, poezie cu ritm amfibrahic, **tema** principală este aceea a **evadării în vis**. Creatorul intră în conflict cu lumea în care trăiește și evadează într-un spațiu ideal, acolo, unde, după cum spune Novalis, omul poate să-și exprime cel mai bine starea de spirit. În versurile de nouă silabe se observă numeroasele succesiuni amfibrahice care dau muzicalitate și constituie dovada că în poezia românească ritmul amfibrahic este unul din ritmurile de bază. Evadarea din contingent are loc noaptea, atunci când romanticul începe să trăiască cu adevărat, iar actul creator survine odată cu venirea somnului. Cuvintele care trimit la această stare de visare, stare prin excelență romantică, au aceeași structură prozodică. Ritmic, observăm că nu numai cuvintele trisilabice („retrasă”, „parfumul”, „extazul”) formează un amfibrah. Prin antepunerea unei prepoziții sau a unei conjuncții, cuvintele bisilabice de tip trohaic (-v) se transformă într-un amfibrah (v-v): „în noaptea”, „pe pleoape”, „când somnul”, „se lasă”, „ce toată”, „de zgomot”, „și oameni” etc. În versurile I, IV, VII, IX și XIII, cratima unește două cuvinte, obligându-ne să facem același lucru în schema prozodică, observându-se în structura ritmică,

astfel creată, existența a două unități amfibrahice: „de lună-argintată”, „e-n roze-mbrăcată”, „vreo sarcină-asupra-i”. Totodată se observă prezența ingambamentului, care are menirea de a uni versurile într-o frază poetică și gramaticală: „În vis clădesc câte-o casă ce toată e-n roze-mbrăcată”; „Parfumul de roze ce-mbată extazul în suflet îmi lasă”.

Se insistă asupra rezultatului actului creator, și anume **casa**, spațiu al intimității, reclusiunii și evadării, un microcosmos în care poetul nu se mai simte amenințat de grijile exterioare. Acest lucru este foarte bine evidențiat de versurile: „De zgomot și oameni retrasă”, și „Vreo sarcină-asupra-i n-apasă”. În cadrul rondelului întâlnim trei versuri cu structură prozodică diferită, două dintre ele fiind formate dintr-un iamb, un anapest și un peon III, iar celălalt dintr-un iamb, un peon III și un amfibrah. Luate împreună, acestea ar putea fi văzute ca rezumat al poeziei: „În vis îmi clădesc câte-o casă/ Lăcaș ca din basme s-arată/ De-ai mei creditori e-apărată”. Deși sunt versuri cu celule ritmice diferite, nu există o perturbare a muzicalității, a ritmului poeziei, decât în v. IX, deoarece accentele cad pe pozițiile silabice 2, 5, și 8 specifice amfibrahului. Astfel, la Macedonski, poezia este formă și muzică: „arta versurilor nu este nici mai mult, nici mai puțin decât arta muzicii”, spune el. Macedonski nu se vede pe sine ca un simplu simbolist, ci mai degrabă ca un instrumentalist, scopul său fiind acela de a produce prin cuvinte o atmosferă muzicală. Cuvântul cheie este **sinestezia**, acea figură care produce în același timp mai multe senzații (auditivă, tactilă, vizuală, olfactivă). În rondel apare o imagine sinestezică de mare intensitate: trandafirul sugerează nu numai culoarea și forma, ci și mirosul: „Parfumul de roze ce-mbată/ Extazul în suflet îmi lasă.” Atât simțul vizual cât și cel olfactiv sunt prezente. Celulele amfibrahice sunt realizate impecabil. Orchestrarea ritmică a poeziei vizează grija pentru detaliu, mergând până la simetria formelor. Ritmul amfibrahic dă poeziei un ton liniștitor, calm ce induce cititorului aceeași stare de visare ce-l caracterizează și pe autor: „Sugerând prin ritm o anumită atmosferă, specificul unei teme date, Al. Macedonski face dovada marelui său talent și a măiestriei sale artistice”.¹ Așadar, ceea ce poetul rozelor pune în evidență este capacitatea de sugestie a poeziei, suveranitatea emoției artistice.

1. Adrian Voica, *Deschiderea cercului*, vol.I, Editura „Universității Al. I. Cuza”, Iași. 2002, p.98.

BIBLIOGRAFIE

- Macedonski, Al., *Rondeluri. Psalmi. Noptile*, antologie și postfață de Ovidiu Ghidirmic, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1975.
- Voica, Adrian, *Deschiderea cercului*, vol.I, Editura „Universității Al. I. Cuza”, Iași. 2002.
- Voica, Adrian, *Repere în interpretarea prozodică*, Editura „Universității Al. I. Cuza”, Iași. 1998.

Alexandru Mănăstireanu

Stela Covaci

PERSECUȚIA

Volumul pus în discuție aici se bazează pe mărturiile autoarei și pe documente autentice - de necontestat întocmite de Securitate împotriva studenților anticomuniști din București, Iași precum și a unui numeros grup de scriitori și ziariști tineri în frunte cu poetul Nicolae Labiș din Mălinii Sucevei.

Sunt prezentate un număr de 260 de documente în forma lor nudă cu greșeli de formulare și de gramatică la care au lucrat peste 70 de ofițeri de securitate urmărind și supraveghind atent 317 persoane ostile regimului comunist.

Când parcurgi volumul rămâi uimit de tenacitatea și înverșunarea urmăritorilor, de metodele folosite pe tot parcursul urmăririi, de zelul organelor de urmărire - raportând nu la oră ci chiar la minut, cu o exactitate de cronometru, demnă de o cauză mai bună.

Din prezentarea documentelor și din relatarea faptelor se reliefează atmosfera apăsătoare, sufocantă manifestată pe tot cuprinsul României în acea perioadă de tristă amintire și dărză împotrivire a unor tineri dornici de libertatea de mișcare și gândire, neîngrădită de canoanele orânduirii comuniste.

Suntem în octombrie 1956. În Ungaria au loc proteste și lupte de stradă pentru înlăturarea regimului comunist.

Profitând de faptul că anglo-americanii sunt implicați în conflictul „Canalul de Suez” din Orientul Apropiat, Uniunea Sovietică intervine nestingherită în zdrobirea brutală a contrarevoluției ungare.

Tineretul universitar din București, Iași precum și alte centre protestează. În București mai ales, se ia atitudine hotărâtă împotriva ororilor săvârșite pe străzile Budapestei. Poetul N. Labiș devine purtătorul de drapel al generației tinere, în jurul lui grupându-se un număr de tineri scriitori și ziariști. Alarmată la maximum, Securitatea trece la asasinarea lui Labiș și supravegherea atentă a tuturor celor implicați.

La 2 decembrie 1956, ziua de naștere a poetului, acesta pleacă de la gazdă, cântă Imnul Regal și recită cu patos *Doina* lui Eminescu fără nicio teamă și reținere.

O săptămână mai târziu, pe 9 decembrie, poetul pleacă să mănânce la cantina Uniunii Scriitorilor și este împins sub roțile unui tramvai, aruncându-se vina asupra lui Aurel Covaci - prietenul și protectorul poetului răzvrătit. Presa comunistă, sub bagheta Securității lansează pista falsă că Labiș, fiind beat, ar fi principalul vinovat.

În zilele următoare, aflându-se în spital, a spus clar prietenilor lui: „Să nu credeți că a fost un accident, să nu credeți că am fost beat.” Întregul grup apropiat lui Labiș se interesează de soarta liderului asasinat mișelește, se agită și ia măsuri pentru înmormântarea din 24 decembrie 1956, la Cimitirul Bellu.

Securitatea organizează o totală supraveghere și urmărire a întregului grup cu intens filaj pe tot timpul zilei, urmăriți chiar și în timpul nopții prin aparatele de ascultare.

La 14 aprilie 1957 se comemorează la Putna 500 de ani de la urcarea pe tron a lui Ștefan cel Mare cu manifestații patriotice organizate de centrele universitare din București și Iași. Autoarea se implică direct făcând legătura cu studenții ieșeni prin studentul

Alexandru Zub, actualul academician. Securitatea - omniprezentă printre participanți - consemnează orice gest potrivit al organizatorilor și în momentul când a avut toate probele incriminante, a trecut la arestarea celor vinovați. Autoarea și Aurel Covaci sunt deja arestați încă de la 14 martie 1957. Lotul întreg este învinuit de uneltire împotriva orânduirii comuniste, că a simpatizat pentru contrarevoluția ungară și calomnierea armatei sovietice. La 6 martie 1958 este arestat și Alexandru Zub în timp ce călătorea la București, chemat printr-un telefon suspect din partea Uniunii Scriitorilor. Autoarea este transportată sub arest la Iași, ca martoră în proces. După ample dezbateri justiția comunistă a condamnat doar 9 inși dintre cei implicați, Alexandru Zub, Aurel Covaci și autoarea primind condamnări severe.

După 2 ani de la arestare autoarea este eliberată comunicându-i-se că a fost iertată de încă 2 ani ce-i mai fuseseră dați, ca semn de mărinimie a statului comunist, cu intenția de a fi racolată de Securitate și a fi folosită în scopuri perfide. Autoarea rezistă tuturor presiunilor și când securiștii și-au dat seama că nu acceptă și nici nu poate fi informatoare-turnătoare, este apostrofată astfel: „Nu ești bună de nimic! Du-te și te spânzură!”. Sigur, nu era bună pentru scopurile josnice ale stăpânirii tiranice, însă tocmai această apreciere din acea vreme este o certificare a calităților ei morale.

Revenită în satul natal, autoarea observă că este privită de unii consăteni „cu o satisfacție rea, că prea fusese isteată în copilărie” și de aceea dispare din ochii consătenilor, merge la București și se angajează ca muncitoare textilistă la „Tânăra gardă” - dar și aici este persecutată, izolată iar cei de la securitate o convocau discreționar la orice oră din zi sau din noapte.

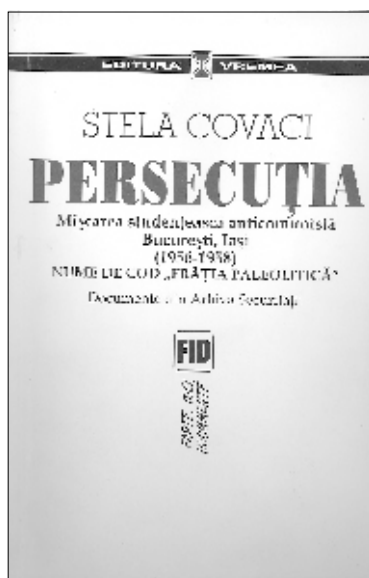
După ani, autoarea încă nu poate uita urletele celor schingiuiți, nu uită târșăitul picioarelor înlănțuite, nu uită deținutul zidit de

viu în celulă, nu uită femeia deținută cu ochiul stors, ori simulările de execuție prin împușcare și alte orori și atrocități.

Nu uită că a dat o declarație să nu divulge nimic din ce a văzut și pățimit, nu uită că la căsătorie a trebuit să ceară învoire de la căpitanul-securist Prodan. Nu poate uita că arăta ca o umbră zdrobită de menghina anchetelor și a zidurilor reci și mai ales nu uită că, privindu-se în oglindă, zărește propria imagine ca pe o persoană străină cu obraji brăzdați cu șanțuri și cicatrici săpate de sarea plânsului, ca o adevărată hartă a durerii.

Și din infernul pușcăriei, cu chinuri suferite și orori îndurate, își amintește și de un strop de omenie a unui gardian care-i oferă o ramură de liliac înflorit pe care i-a înapoiat-o la ieșirea lui din schimb, la fel de proaspătă ca la primire, fiindcă a scăldat-o în lacrimile sale, iar la întoarcere către închisoarea din București, încă un gest asemănător: când i se dă voie să-și culeagă sânziene, pe care a trebuit să le arunce în apropierea Bucureștilor. Gesturi foarte rare, adevărate excepții care întăresc regula că regimul de teroare instaurat în România a fost unul din cele mai barbare, mai draconice regimuri totalitare.

Vă recomand cu căldură să citiți conținutul acestui volum ca să se știe prin ce a trecut o întreagă generație ce a rezistat eroic, unii plătind chiar cu prețul vieții.

Const. Ciopraga

La hotarul Țării de jos...*

De copil, auzeam pe bunici vorbind de vremurile când oamenii din ținutul nostru, de pe Siret, în sus, făceau cărăușie și aduceau în chervane vinuri din Țara de jos. Istorisirile cu întâmplări de drum lung, popasurile și isprăvile chervanagiilor se rotunjeau cu timpul în sufletul meu, crescând ca niște bulgări de omăt, porniți la vale. Nu deosebeau hotarul dintre lumea cea adevărată și tărâmul poveștilor. Iar acum când rosteam cuvintele acestea, „Țara de jos”, în inima mea se făcea o lumină mare. Se iveau fânețe și fântâni cu cumpănă, o țară oablă, într-o păclă ca de amurg. Și de priveam de pe dealul Vântului, de la apa Siretului nostru spre bănuita Țară de jos, mi se părea a deosebi în tăcerea lui august, clopote și duruit. Duruit și clopote de cară, - gândeam eu.

Drumul spre Țara de jos, nu cea din fantezie, l-am bătut întâia oară în primăvara aceasta ploioasă. Am înțeles atunci că nu-ți poți da seama de tainele pământului moldovenesc, până ce nu te apuci, tu, un drumeț fără grabă, să cunoști cu ochii, geografia locurilor.

Între Țara de sus și Țara de jos nu-i deosebire de roade și poate, nici sufletul pământenilor nu-i altul, măcar că prea învățatul Cantemir, domnitorul fără noroc, ne încredințează a vedea deosebiri la oamenii locurilor, - în privința iscusinței la treabă și a vitejiei în bătălii. Pe seama podgoriilor din Țara de jos, - pe unde neguțitoarea și tatăl prea învățatului domnitor, - se puneau scăderi ca cele de care scria acum două veacuri și jumătate *Demetrius Cantemir, princeps Moldaviae*. Dealurile frământate ale Țării de jos povestesc arhaice lucrări geologice, de zbuciumul pământului. Dar deosebirea între Țara de sus și Țara de jos nu-i nici aici. O găsești, dacă treci cu privirea peste dealuri: aici podgoriile fac parte din istoria locurilor și din psihologia oamenilor. Uitase domnitorul cel învățat, care a scris *Vita Constantini Cantemiri*, să pomenească acolo, că tatălui său, de obârșie din ținutul Fălciului, strașnic îi plăceau vinurile. Un cronicar însă n-a uitat și nici n-a voit să se piardă această știre, pentru urmași. De aceea a însemnat în cronica lui că binehrănitul Constantin, „mînca bine și bea bine”, dar „iscălitura nu știa a face”.

La Huși ești în atmosfera Țării de jos.

Călătorind lent printre dealurile cu coame domoale, încărcate cu podgorii, mi-au venit în amintire câteva versuri ale lui B. Nemțeanu. E, aproape, chestiune de bună cuviință culturală, ca în trenul care te mână spre Huși, să-ți declami în gând, versurile ușor prăfuite ale poetului gălățean, adică poet al Țării de jos:

„O, trenișor de la Crasna – Huși,
Locomotiva ta e-un samovar,
Iar tu, întreg, pari un tramcar,
O jucărie de păpuși.
Când dai semnal că pleci, zâmbim cu toții!
Când intri-n gară, pufăind, zâmbim...
Ades mă mir cum nu te fură hoții
Atât ești de infim!”

Poate că ironicele versuri ale lui B. Nemțeanu să fi contribuit cu ceva la celebritatea de odinioară a trenului

miniatural care se plimba între Crasna și Huși. Dar mai degrabă s-ar putea ca trenulețul, pe drept cuvânt celebru, să fi adus oarecare renume popular amintitelor versuri.

De vreo douăzeci de ani încoace, trenulețul de Crasna-Huși a crescut la trup, nu însă și în privința alergăturii. Copilandrul devenit adolescent își păstrează capriciile copilăriei. Tradiția drumeților din regiune respectă cu venerație „psihologia trenului”, călător și el printre podgorii. Se leagă și aici, ca-n orice tren, fărâme de dialog. Totul se desfășoară intim, familiar, drumeții fiind aproape toți cunoscuți între ei.

- Mă tem că nu prindem *personalul* la întoarcere – face meditativ un moșneag roșcovan, jucându-se cu o lulea neagră, scurtă.

- Ași! îi mecanicul cel gras. Aista nu-ntârzie niciodată – îl liniștește cu încredințare filosofică un țăran între două vârste, cu ochi limpezi ca floarea inului.

Trenul cel fără grabă, ajuns în dreptul unui sat cu livezi care abia lasă să se mai vadă casele, își ia de gând să facă popas. Drumeții de prin satele vecine nu se tulbură, nu-și pun întrebări: oprirea întră doar în tradiția locurilor, măcar că nu-i acolo vreo gară.

- Trebuie să oprească! Aici stă șeful. Și cineva se însărcină să explice neștiutorilor, arătând cu degetul, în apropiere, casa șefului de tren ieșit din tură. Casă mare, cu livadă și gard nou, de leațuri, impunând respectul. Într-adevăr, casă de șef!

După ce șeful a coborât, trenul și-a luat iar mersul țcănit, în buiestru, printre dealurile verzi-albăstrui. Câteva ocolșuri neprevăzute ne îndepărtează încă de momentul când avem să dăm salutul dintâi orașelului dintre livezi și podgorii.

Așezat în amfiteatru, pe dealuri, dar mai cu seamă ascunzându-se parcă în fundul unei străchini uriașe, vechiul târg de abia îndrăznește să-și scoată la lumină zidurile, de sub rămurișul care-l inunda. Dealurile poartă podoabe potrivite înălțimilor, adică dantelării de viță: aceasta face parte din cochetăria cetății viticole. Apoi o altă cochetărie: înainte de a te lăsa să ajungi lângă inima lui, trenul se învârtă lent, teatral, și coboară în serpentine, pentru ca oamenii din el să admire orașul ca-n palmă. Numai după asemenea protocol de modă veche, drumețul, grăbit ori nu, are îngăduința să intre în citadelă.

Legenda vrea să ne încredințeze că numele orașului l-ar fi dar ucenicii hușiți aici, după persecuția abătută asupra lor în ținutul Boemiei. Istoria ne dovedește însă, negru pe alb, că orașul e mai vechi. Iar oamenii de aici conving pe oricine că Huși sunt un târg plin de tinerețe.

Edificii albe, – unele cu ziduri care mai poartă urmele războiului – grădini și parcuri curate. O școală viticolă, cu bună tradiție, este aici în mediul ei. Bibliăria e vizitată cu interes de elevii celor două licee.

Bunicii de la Huși își îndrumă nepoții să respecte psihologia târgului. Oamenii de aici sunt mândri de vinurile care duc faima ținutului. Sunt oameni cu vorbă domoală și cu dragoste de lumină. Trupele de teatru care se abat pe la Huși găesc aici spectatori cu adevărată venerație pentru artă. Conferințele își au auditoriul asigurat, oricând.

Spunea un hușean că-și îngrașă mascarii și orătăniile

după carte: le dă untură de pește și calciu. Contractul cu Statul l-a iscălit acum câteva luni, și acum poate să dea doi porci cât juncanii. Alții au prisăci cu stupi, în căsuțe multicolore ca niște palate ale piticilor din feerii. Sunt flori multe, iar mierea se plătește bine.

Nu știu care a fost pe vremuri simbolul de pe vechea pecete a ținutului. În gară la Huși am observat însă un amănunt cu tâlc. Oamenii care se pregăteau să ia trenul înapoi, spre Crasna, aveau cu ei, aproape toți, balercuțe și damigene cu vin. Și mai erau oameni veseli, cu chef de vorbă. Vinul înveselește inima omului! Asta stă scris și-n cărți.

Stema veche a ținutului trebuia să înfățișeze un ciorchine de viță...

La întoarcere, trenul urmează același mers gospodăresc, de cal în buestru. Țăranii privesc cu dragoste dealurile cu semănături proaspete. „Avem pământuri bune pe la noi și le lucrăm acum după cele ce aflăm din cărți și de la oamenii de știință. Iar de roade nu ne putem plânge”.

Un grup de oameni guralivi, la o fereastră, judecă ville, cu ochi de cunoscători. Din când în când, câte-o salcie delicată se ia în fugă după tren, dar se lasă păgubașă. O sticlă cu vin untdelemn trece din mână în mână. Glasul de om vesel, al unui bătrân din Crețești, domină hurelul trenului: - „Îți spun fără

greș câte grade are și vinul și tescovina din părțile noastre. Cu ele m-am trezit și mi-am mai potolit câteodată cele necazuri”.

Într-un colț, un copil o întreabă pe maică-sa, cum se cheamă satele și găurile. Mi-am amintit de un student care, în chip de știință aplicată, și-a însemnat în timpul unei călătorii, toate stațiile până la Paris. Ieftin mijloc de a petrece banal!

Deodată veni personajul care controla biletele de drum. Moșneagul din Crețești, cel cu prețioasa știință a gradelor băuturii, îl cunoștea pe controlor, dar nu-i spunea așa, ci, mai potrivit: „*cela cu clanț biletul!*”. Seara se lăsa întinzând tot mai aproape de noi imense pânze cenușii, iar în locul privirilor pe fereastră, oamenii priveau în amintire, porniți spre băsmui.

Glasurile vesele m-au atras înspre oamenii care povesteau istorisiri de vânătoare și întâmplări de război. Gândul mi s-a desprins însă iarăși de povestirile lor. Cugetam la furnicarea vânatului, la belșugul de vin și miere.

Mulți dintre eroii romanelor lui Sadoveanu, vânătorii prin codrii neumblați și oșteni fără prihană, frumos povestitorii pe la hanuri și înflăcărații de vreo dragoste rustică, - trebuie să-și fi avut obârșia pe aici, în părțile Țării de jos.

* Iașul literar, 6, iunie 1956, p.93-96.

DEBUT

Maria-Mihaela Alexa

Muza

Orbul a întâlnit muza.

Scoateți-mi ochii,
Lumina solară,
Surâsul vostru
și
Mimica voastră prefăcută,
Mă lepăd de ele,
Mă lepăd de toate!

Scoateți-mi ochii
să văd adevărul
și muza!

Vreau să fiu orbul
ce vede – năuntru-i
ce vede dincolo de capătul

lumii!

Vreau să simt muza
Cum se-ntrupează în inima mea!

Piastră pe drum

Urmele pașilor tăi
le păstrez impregnate-n memorie
Cu parfumul trecutului
pierdut în praful amintirilor.

Sunetul pașilor tăi
îmi răsună ca murmurul

Picăturilor îndrăgostite
de ploaie.

Ecolul pașilor tăi mă face
să uit greutatea
Ce apasă, amintindu-mi
că
Nu sunt un diamant.

Clipa de reculegere

Am adunat vapoare și bărci eșuate,
trenuri sărite de pe șine
scoase din uz de rușine
și gânduri puternic avariate.

Am ciocănit ușor, cu timiditate
și inima s-a descoperit înfrântă,
o viață cu fața topită
de lipsă de intimitate.

O imagine de coșmar...

Și-atunci, cu spatele la lume,
m-am întors și-am plâns
o zi, o noapte, o clipă din univers
un destin rămas fără nume.

Și-am simțit cum din lacrimi crește
umezeala în oase,
pe pereții triști de prin case,
și mor și stele și crini...

Nu..., nu e nimic de răs...

Singurătate

Hercule-i trist.
Și-a îndeplinit toate obligațiile,
A pus suflet în toate,
Și-a depășit limitele.

Umerii stau aplecați către pietre,
Spatele a uitat de vertebre
Și ochii, da ochii, și-au pierdut
strălucirea,

Idealul, îndârjirea.

E singur. În sufletul lui
Chilia e goală și inima pustie.
Dragostea l-a uitat
Și zâmbetul a căzut peste lume.

REMEMBER

Poeții Ioan Alexandru și Grigore Vieru
la Chișinău, 8 martie 1988.

Elena Petriman

Norocel

Dacă „materia” se transformă în altă „materie”, în ce se transformă sufletul? Suntem materie ce dispare o dată cu trupul? Sufletul este nematerie, care nu dispare ci doar își schimbă locul? Ce este sufletul? Ce este spiritul? Sufletul urcă la ceruri sau rămâne pe pământ și se reîncarnează? Dacă da, atunci după cât timp și în funcție de ce criterii? Cum se explică sentimentul de „deja vue”?

Întrebările mă frământă tot mai mult începând cu anul 1997, anul în care tatăl meu s-a dus dintre cei vii. În luna martie a celui an, auzind că tata este bolnav, mi-am luat câteva zile libere de la serviciu și m-am repezit către Burdusaci. Când s-a mai bucurat tata să mă vadă! Atunci, poate mai mult ca niciodată! Dar, spre deosebire de altădată, când mă provoca la discuții pe teme de istorie (era un împătimit al datelor istorice și avea o memorie extraordinară) acum, aproape în permanență, cât m-am aflat în preajma lui, mi-a adresat tot felul de întrebări despre viață și moarte, pentru ca, deodată, să mă întrebe dacă eu cred că ne vom mai reîntâlni vreodată, într-o altă lume, și dacă eu sunt de părere că sufletul omului se reîncarnează. Am rămas descumpănită, căci nu mă așteptam la această întrebare, mai cu seamă că îl știam pe tata un om credincios, bun cunoscător al Bibliei. Binenînțeles că i-am răspuns că sigur ne vom reîntâlni, poate sub o altă formă, poate într-o altă viață, poate în vis sau, poate, doar spiritele noastre se vor reîntâlni. Timpul a trecut fără să pot găsi răspuns sigur la întrebările de mai sus.

În toamna anului 2004, septembrie, o întâmplare avea să mi le readucă în atenție. Abia mă întorsesem de la Burdusaci. Îndreptându-mă spre Podul Roș, fiind aproape de lăsarea nopții, aud un scâncet ca de copil. Nu dau atenție și plec mai departe. A doua zi, tot spre seară, în același loc, aud același scâncet. Rotesc privirile și, în apropierea unui copac, observ un câine ce părea a fi rănit, neputându-se mișca. Atunci mi-am dat seama că tot el scâncise și cu o seară în urmă și nimeni nu făcuse ceva pentru a-l ajuta. Mă apropiu, îl mângâi cu prudență, îl privesc mai cu atenție, încercând să fac o evaluare a stării de sănătate. Câinele s-a lăsat mângâiat de mâinele mele, în timp ce din ochi parcă îi curgeau lacrimi de durere, implorându-mă cu privirea să fac ceva. Deodată mi-am amintit de tata, de discuția avută cu el, atunci, în martie 1997. Nu mai stau pe gânduri, cer ajutorul unui trecător, chem un taxi, urc cu câinele în brațe și îl duc direct la un veterinar care avea să constate că ambele picioare din față îi sunt fracturate. Plătesc pentru punerea picioarelor în ghips, iau câinele din nou în brațe și îl duc la mine la bloc, lăsându-l peste noapte în garaj. Câinele, un superb ciobănesc caucazian, căruia tot atunci i-am dat numele de Norocel, se supunea cu o docilitate ieșită din tipar. Și până la vindecarea completă a fost la fel de docil, rămânând să locuiască în garaj până în primăvara anului următor, când l-am dus la Burdusaci, la casa surorii mele, unde se află și în prezent. Se întâmplă într-o zi ploioasă de mai, motiv pentru care nu am putut urca cu mașina până la casa surorii

mele, fiind nevoiți să o luăm pe jos, cu bagaje și cu câine cu tot. Eu mă opresc un moment să îmi revin, dar câinele merge înaintea mea, de unul singur, oprindu-se, deodată, chiar la poarta casei, nici mai înapoi nici mai încolo. De parcă ar mai fi fost prin acele locuri și le-ar fi recunoscut! Și, ghinion! Nimeni nu era acasă. Las câinele la poartă, cu bagajele alături, și plec în căutarea surorii mele prin vecini. Revin și găsesc câinele în același loc, păzind poarta și bagajele. Deschid poarta, el se strecoară pe lângă mine, dă o raită prin toată curtea, ca și cum s-ar fi aflat în recunoaștere, iar în final, se îndreaptă spre bucătărie, în căutare de hrană. După un timp, vine acasă și cumnatul meu. Câinele nu latră, ci doar se gudură pe lângă el, sărindu-i în întâmpinare. La fel a făcut și când a venit sora mea acasă. Și tot la fel a sărit, bucuros, și atunci când a venit în vizită sora mea mai mare, Viorica, de la București, împreună cu soțul și nepoții.

De atunci, în fiecare an, de cum sosește primăvara, mă grăbesc să ajung acasă, la Burdusaci, căci știu că Norocel mă așteaptă, simțindu-mă de departe, sărind bucuros în întâmpinarea mea, îmbrățișându-mă cu picioarele din față, lăsându-și capul pe brațele mele, asemenea unui om.

ARHIVĂ

Iancu Văcărescu va publica întâiul sonet în presa românească, *Pacea*, în „Curierul românesc”, București, I, 1829, 17, vineri 7/19 iunie 1929, p. 67-68:

Crești în sân pe Plutu, pace multă bogată,
Ramura măslinu-ți dă veselitoare,
Șarpe la picioare și nevinovată,
De-orice măiestrie, zboară, iubitoare!

Cornu-mbielșugării adu-ne îndată!
De-armături, de pavezi, vino arzătoare,
Grasul, roditorul, albul piept ne-arată,
Puie caduceu-ți, iar negoțu-n floare.

Scump însărcinate de flori, spicuri, poame,
Dăruiește nouă faceri mii de bine!
Izgonește rele, boale, cisme, foame!

Prea întemeiate, fă s-avem cu tine
Sfintele de neamuri pravili econoame!
Fericirea noastră nezmintită ține!

Două săptămâni mai târziu, Gh. Asachi va relua sonetul în „Albina românească”. Iași, I, 8, duminică 23 iunie/3 iulie 1829, p. 31, titrându-l *Sonet despre pace*.

Dumitru Nedelea

Trandafiri galbeni pentru duminica în biserică

Sub acest generic, încerc să descriu din punct de vedere etnografic, fragmente din amintirile copilăriei, cele mai frumoase trăiri, pe când avem 4, 5 ani petrecuți într-un sat ce se afla la limita distanțelor dintre orașul Bacău și orașul Bârlad. Satul se numește Crăiești, comuna Stănișești.

Pe acele meleaguri, îmi petreceam vacanțele de vară, repetându-le an de an până când am intrat la liceu.

Dar, să revin; după o pregătire sumară în ajunul plecării, veni și ziua când bunicul meu, Ion Bunu, ne înștiința că a venit să mă ducă la țară. Bucurie mare auzind-o pe mama vorbindu-i bunicului „ți-l dau pe băiat, grijă mare că e cam zburdalnic, să mi-l aduci gras și frumos” la care bunicul o asigura „lasă Malio, că îl dau pe mâna bunicii nu-ți fie teamă” și astfel, în zorii zilei, eram suit într-o căruță (ghioci) trasă de doi juncani: pe unul îl chema Ghiocel, iar pe al doilea, Brumărel. Din când în când, bunicul îi îndemna să meargă mai repede și, cu toată horducăială produsă de pietrele călcate cu roțile cu șină, adormeam de câteva ori, până la satul mult visat. Cu timpul învățasem și denumirea satelor prestate de-a lungul drumului pe care-l străbăteam de la Bârlad la Crăiești după cum urmează: Crâng, Ciocani, Movileni, Chetreni, Păcurărești, Băicani. Și, într-un târziu, pe înserat, intram pe valea Băicani, de unde se putea vedea biserica satului Crăiești, mai având de mers 5 km., după spusa bunicului. De amintit că am făcut mai multe popasuri pentru adăpatul vitelor la puțuri cu cumpănă și prevăzute cu jgheaburi, adevărate oaze de a te răcori și a mai rezista în fața soarelui nemilos. Treceam peste un pod, apoi pe al doilea și, astfel, intram în sat. Era pentru prima dată când puteam să admir frumusețea unui alt univers, în comparație cu Bârladul, orașul în care mă născusem.

Case risipite învelite cu paie, cu stuf la geamuri pătrate, dar nelipsite de flori. Ajuns în casa bunicului pe înserat, unde acum începeau să fie aprinse lămpile, poarta a fost deschisă de un unchi și întâmpinați de bunica urându-ne „bine ați venit”, m-a îmbrățișat, apoi ne-am îndreptat spre bucătărie.

Bucătăria era locul unde se adunau bunicii și unchii mei nu numai pentru a se lua masa, dar aici fixau și treburile câmpului pentru a doua zi. Cu timpul, am înțeles că rolul cel mai important îl deținea bunica, mai ales în ajunul sărbătorilor, când se frământa aluatul pentru copt colaci, dar forma preferată era lipia ce se introducea în cuptor cu ajutorul unei lopeți de lemn. Mi-a rămas în memorie scoaterea pâinii din cuptor, după care se înlătura cenușa cu o pană de găscă, cu o altă pană se ungea pâinea cu un strat subțire de smântână și, în final, după aceste operații, urma să fie învelite cu un prosop curat și introduse între perne, menținându-se, în acest fel, proaspete și bune la gust, mai ales că nu lipsea cana de vin gălbui care te înțepa la limbă. Sculatul de dimineață era mai anevoios, nu puteai să-ți mai prelungești somnul, că toate orăcăniile din curte se certau pe limba lor, să meargă la păscut, ori să primească tainul obișnuit. Rămâneam de multe ori singur în liniștea nopții, dar chiar și pe timpul zilei, ascultând în camera de curat, mersul unui ceasornic pe care nu-l vedeam. Întreb pe bunica să mă lămurească ce este cu ticăitul acela asemănător unui ceasornic, dar invizibil. Bunica m-a întrebat zâmbind dacă la mine acasă, la

Bârlad, am mai auzit așa ceva, firesc i-am răspuns că nu, la care bunica pe un ton domol începu să-mi tălmăcească taina că este vorba de un vierme rozător de lemn și care se hrănește cu rumegușul rezultat, producând acele sunete ca de ceasornic, noi l-am numit „Ceasul casei”, așa cum este și „Șarpele casei”. Acest șarpe nu este periculos, noi îl vedem când punem la fiert laptele. Mirosul laptelui îl determină să iasă de sub talpa casei, noi îi punem într-un hârb puțin lapte, iar el se servește fără a ține cont de cei din jur.

O singură dată m-am rugat de bunicii să vadă și eu cum funcționează batoza. Am fost povățuit să nu merg că este mult praf, căldură mare și mă pot îmbolnăvi. După repetate rugăminți m-au luat totuși. La început am admirat batoza și în special elanul gospodarilor, ce alimentau cu snopuri coșul batozei și trepidația sitelor prin care se alegeau boabele de grâu auriu după care, la o distanță apreciată, grâul se vântura cu ajutorul lopeților.

Mi-am dat seama că munca prestată pe călduri așa de mari au lăsat brazde adânci pe fețele oamenilor ce trudesc pământul. O mare particularitate o au odăile (casa de curat) unde predomină gustul pentru frumos. Covoare țesute în război cu motive florale și unde trandafirul stilizat ocupa zona centrală a covorului, iar chenarele în forme geometrice redă imaginația din seva trecutului ce aparține poporului român. Mici vase cu flori împodobeau geamurile în mod armonios și întreținute cu grijă.

Rețin din partea bunicii obținerea vopselelor vegetale din coji de nucă, de ceapă etc. Pe un perete la loc vizibil, o frumoasă icoană înconjurată de un prosop brodat sub care ardea o candelă în zi de sărbătoare, tot acest decor de frumusețe, de liniște în care plutea mirosul gutuilor înșirate de-a lungul pervazelor ferestrelor, te îndemna să meditezi, era locul unde bunica se închina în genunchi.

Înconjurat de mulți copii, mergeam împreună să admirăm moara satului care aparținea poștaşului din sat, Ion Cătăuță. Moara funcționa cu un motor cu explozie cu două rânduri de pietre: una pentru grâu și una pentru mălai. Ceea ce mă atrăgea cel mai mult era roata volantă cu un diametru de aproximativ 3 m., apoi curelele de transmisie, care șerpuiau pe sub podul morii.

Prin lungimea satului se scurgea un pârâiaș ce avea legătura cu Zeletinul, spre Podul Turcului. Pe timpul verii ne scăldam neținând cont că în acea apă se răcoreau și câinii. Astfel, căpătasem o râie de nu mai știa bunica, sârmana, cu ce să mă tămăduiască, a trebuit ca bunicul să meargă de mai multe ori la Stănișești ca să procure o alifie pe bază de pucioasă rău mirositoare ce-mi producea usturimi groaznice.

Pe timpul verii, în special în luna lui cuptor, aveau loc dese ruperi de nori, iar fulgerele și tunetele însoțite de furtuni amenințau recoltele. Ca să abată potopul, sătenii alergau către biserica satului să tragă clopotul pentru risipirea norilor. Mai târziu am înțeles fenomenul că undele sonore minimalizau densitatea vaporilor de apă. Satul Crăiești avea și un vestit fierar, pe Costache, care făcea unelte ce se pretau agriculturii, un om voinic și cu mult respect față de săteni și tot el cânta la vioară duminica la horă, dar la sărbători mai deosebite, flăcăii satului împăcau vestita bandă de muzicanți pe nume Buruiană din Burdusaci, formație compusă din 10-12 suflători în alămuri, ce primeau comenzi pentru marea sărbătoare de Anul nou, Paște, de Sfinții Voievozi (Hramul bisericii) și la nunți cu stare materială.

La hramul bisericii Sfinții Mihail și Gavril veneam în fiecare an. O toamnă molcomă cu mult soare se preconiza să fie de 8 noiembrie, eu fiind prezent din ajun, tocmai când se făceau pregătiri deosebite: oale mari cu borș și carne de pasăre înotau

printre tăiței de casă, crățiți cu fripturi, plăcinte cu brânză și o botă cu vin pregătită special pentru biserică și împărțit la trecători. Am întrebat-o pe bunica de ce atâta mâncare, la care bunica, pe un ton aparte, mi-a răspuns că e teamă că n-o să ajungă.

În zorii zilei, bunica și cu unchiul se pregăteau să meargă la biserică. Un coș plin cu bunătăți și câteva sticle cu vin luau drumul bisericii.

Se nimeri o zi cu mult soare, destul de cald și cu mireasmă plăcută, damful mustului, al vinului care încă mai fierbea contribuiau la zumzetul albinelor atrase și de tescovina pregătită pentru făcut rachiu. Nu se făcuse nici ora 12, că mulți trecători, oameni nevoiași se opreau pentru a primi cele cuvenite ca de hramul bisericii. Poarta rămase deschisă până seara târziu și nu numai a bunicilor, majoritatea sătenilor instalau și câte o măsuță la poartă (sau scăunele) nelipsind cana cu vin și colacul tradițional, așa încât mulți trecători nu mai ajungeau treji până la ieșirea din sat. Ograda bunicilor se umplu de rude venite din satele vecine, peste tot veselie, urări de sănătate, de viață lungă întreținute și de lăutarii ambulanți. Către seară, tineretul se îndrepta către locul horelor și unde funcționa dulapul în plan vertical cu ajutorul a patru săteni, iar muzica-fanfară, Buruiană din Burdusaci, predomina tot satul cu melodii populare, întreținând horele până în zorii zilei.

Printre musafiri se aflau și peșitoarele care prezentau într-o lumină favorabilă fata considerată a fi nimerită pentru un unchi care urma să-și formeze o familie. Mari discuții se duceau în privința zestre, cât pământ îi dă miresei, dacă se bucura de cinste, ce fel de părinți sau din ce neam se trage. Bunica intervenea cu rugămintea s-o vadă și băiatul și dacă s-or plăcea nu are a se opune dar mai întâi, să verifice cele spuse de peșitoare.

Astăzi, viața satului este parțial schimbată și predominată de bătrâni. Unde mai sunt grădinele de altă dată, în care fiecare gospodar avea pomi altoiți și trandafiri galbeni, ce împodobeau icoanele bisericii, iar fetele se mândreau purtând în păr boboci de trandafiri de un galben auriu, lăsând în urma lor un parfum ce plutea în aer?

Vasile Turculescu

PAR... RODII

În această vreme, când se resimte lipsa versurilor în enigmistică, vreau să semnalez încă un rebusist de mare talent, în persoana lui Eugen Deutsch, cu o carte de poeme satirice intitulată *PAR...RODII*, apărută în anul 2000 la Editura CERMI din Iași.

Pentru Eugen Deutsch poezia este o vocație inimaginabilă. Vă veți întreba însă, ce legătură au aceste parodii cu rebusismul, cu enigmistica? Au, una extraordinară, exprimată prin titlul general *PAR ...RODII*.

Acesta este, în termeni enigmistici un Zeppa, adică un joc în care se adaugă unui cuvânt ales, o literă sau o silabă, pentru a ajunge la un alt cuvânt. Parodiile lui Deutsch sunt o comoară care îmbogățește și înfrumusețează literatura. Iar pentru cititori înseamnă „cultură”. Sunt poezii adevărate.

Se aduc în prim plan scriitori de mare valoare pe care îi parodiază: Eminescu, Minulescu, Verlaine, Topîrceanu, G. Apollinaire, H.

Zileru, Al. O. Teodoreanu, M. Codreanu, G. Coșbuc, M. Sorescu, M. Ursachi, I. Barbu, N. Danilov, Homer, I. L. Caragiale, W. Shakespeare, într-un volum de 44 de poezii satirice.

Al doilea titlu din cartea lui Deutsch se numește *ABECE...(-n)...DAR*, adică tot o Zeppa și cuprinde poezii în care toate cuvintele încep cu aceeași literă! Aceasta este o performanță, și vă voi da câteva exemple.

La sfârșit, vă voi prezenta

poezia de pe copertă, intitulată *Par...rodii*. Este un fel de sinteză.

Vocația lui Eugen Deutsch pentru poezie este remarcabilă. Începe cu M. Eminescu prin poeziile *Ce e umorul?*, *Glossa umoriștilor*, *Ce te clatini leule*.

CE E UMORUL?

(M. Eminescu)
Ce e umorul? E un lung
Prilej de voie bună;
E ca plictisul să-l alung
Din Terra, de pe lună!

E-o întâlnire la punct fix
De spirit și de jocuri;
E fantezia unui pix
Ce s-a-nălțat pe tocure!

E greierașul alintat
De George Topîrceanu;
E un catren de Cincinat
Rostit, grav, de Bibanu'!

E balonașul de săpun
Ce-anină curcubeie;
Șampania de la dejun
Pe masa unor fee!

E felul trei la un festin
Gătît de Sganarelle;
E un pahar de vin pelin
Ciocnit cu Păstorel!

E sabia lui Cyrano
Cu fente unduioase;
E pălăria lui Charlot
Pe nasul lui Tănase!

E lama fină-a unui brici
Țînut de Arlechin;
E-un braț de fragede urzici
Cules de nea Mărin!

E-aperitivul mult râvnit
La un turnir de gală
La care Švejk cel iscusit
Se-nfruntă cu Păcală!

E-un vis etern sau efemer,
Dulceață de migdale,
E-o reverență-a lui Molière
Spre I. L. Caragiale!

E-un hohot fără de hotar,
O mână ce se-ntinde
Spre toți prietenii, e-un dar
Ce lumea o cuprinde!

ALTĂ TOAMNĂ... ALTE RAPSODII (G. Topîrceanu)

A trecut întâi o boare
Pe deasupra... miilor
Aducând scumpiri „ușoare”,
Semn al... bucuriilor!

Toate prețurile saltă
Parcă-s prinse-n horă;
Nu mai vor să facă haltă
Nici măcar o oră!

Se-ntreveade deci o vreme
Ce-i dușmana... leilor;
Lumea astfel se cam teme
C-om ceda tot „zmeilor”,

Verzi ca pielea de balaure,
Cu manevre meștere
Și-nțoliți în solzi de aur...
Că-s dolari în creștere!

Ne-a plouat pe săturate:
Deghizate-n lacuri,
Multe străzi vor, înciudate,
Să-și procure... bacuri!

Vechi mașini își varsă fumul,
Negru-i ca Othello;
Dar prin el, urmându-și drumul
Trece-n zbor un Ciello!

Iată a sosit deci TOAMNA,
Zâna... cămătarilor,
Nașa grijilor și doamna
Multimilionarilor!

Cei ce-analizează-n pripă
Timpul cel probabil
Ne prezic o nouă gripă
Și-un ger implacabil!

Însă-o cioară tot susține,
Convingând doar broaștele,
C-o să fie cald și bine
Dacă trece... Paștele!!

A doua parte a cărții lui Eugen Deutsch
este tot un Zeppa enigmatic cu titlul
„ABECE...(n)...DAR”, în care toate
cuvintele încep cu aceeași literă.
Iată un moto-portret:
Amabil, Blând, Cuminte, Darnic,
Exotic, Fantezist, Grav, Harnic,
Ilustru, Jucăuș, Larg, Mucalit,
Notoriu, Optimist, Precumpănit,
Recalcitrant, Semeț, Șăgalnic, Trist,
Țepos, Uman, Volubil,... Zeflemist!

și, în continuare, poezii după acest
model:

ABUNDENȚĂ

Avem atâtea avantaje:
Acorduri, arme, asociații,
Atomii, angoase, adulații,
Aranjamente, apanaje,

Arțag, alerte, abataje,
Acuze, aprige-altercații,
Articolase, aberații,
Anacronism, ambuteiaje,

Active, amendări, accize,
Angajamente, audiții,
Abuz, acumulări, ambiții,
Aranjamente, antreprize...
Astfel abili aventurieri
Adună, agresiv, averi!!

BALADA BIROCRAȚIEI

Bravii birocrăți burtoși,
Bașbuzuci brutali, blindați,
Bețivani, banali, buzați,
Bat berbunca bucuroși!

Babe, bișnițari bărboși,
Boșorogi brutalizați,
Barosani bronzăți, bogați,
Blestemă barbarii „boși”!

Bântuie bădărănia,
Bazaconia, barajul,
Blufurile, bășcălia,
Boroboatele, blocajul,
Balamucul, bălbăiala...

Biruieste... brambureala!

CARUSELUL CUVINTELOR

Citim colecții captivante:
Cărți clasice, contemporane,
Cu Cosânzene, castelane
Cochete, cinice, crocante...

Cu cămătari, comerciante,
Cai, cavaleri, comori, colane,
Cadâne, cetățui, cabane,
Chibiți, cumetre, constipante...

Cu cabarete, conjurați,
Cu cascadori, căței castrați
Cărând colaci, celebrități,
Corupție, calamități...

Când cinste căutăm, candoare,
Citim cumiști... comedioare!

*

Pe coperta volumului cu care se încheie
cartea *Par... Rodii* conține poezia cu
același titlu pe care o socotim o sinteză a
cărții lui Eugen Deutsch.

PAR... RODII

Într-un volum de parodii,
Transcrise dup-a muzei șoapte,
Ca-ntr-un paner de fructe coapte
Se-adună multe fantezii

Chiar de-s acide și glumețe
Destule sunt cam acrișoare,
Fiindcă n-au prea stat la soare
Și, deci, par... mere pădurețe!

Dar sper, de-așa e scris în zodii,
Că multe sunt chiar savuroase,
Ciudate poate, dar gustoase
Și pentru cititori par... rodii!

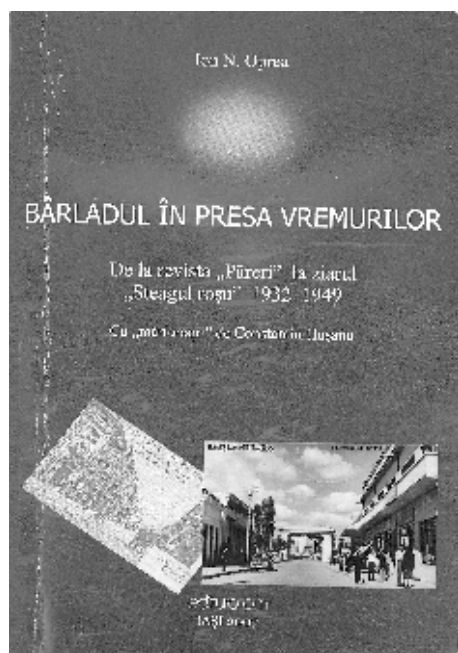
Așadar, enigmistica nu este lipsită de
versuri, de frumusețe și originalitate.
Pretinde însă, talent.

Serghei Coloșenco

Profil Ion N. Oprea

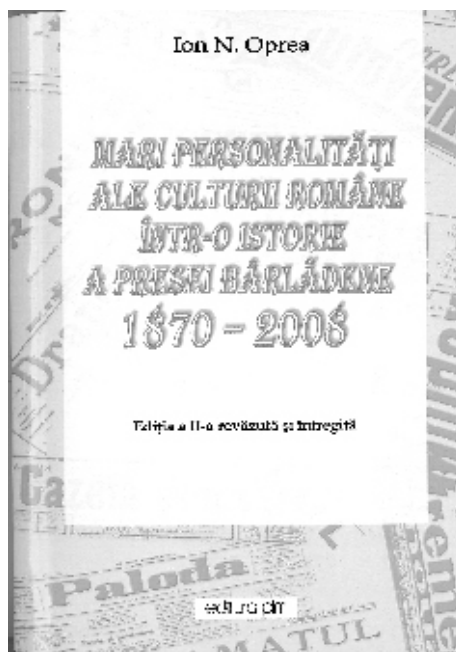
Ex-bârlădeanul Ion N. Oprea se prezintă cititorilor săi cu trei volume masive, impresionante prin conținutul și varietatea lor, apărute la editura ieșeană PIM.

Astfel, Ion N. Oprea a tipărit în 2007, volumul „Bârladul în presa vremurilor”, cu subtitlul „De la revista „Părerii” la ziarul „Steagul roșu” 1932-1949” cu emoționante „mărturisiri” ale unui alt ex-bârlădean, Constantin Hușanu.

Autorul trece în revistă publicațiile importante ale Bârladului: *Părerii*, *Părerii tutovene*, *Făt-Frumos*, *Florile Dalbe*, *Scrisul nostru*, *Graiul nostru*, *Lumina* și *Steagul roșu*.

Al doilea titlu - din 2008 - este reeditarea (revăzută și întregită) a volumului „Mari personalități ale culturii române într-o istorie a presei bârlădene 1870-2008”.

bârlădene 1870-2008”, apărut în 2004.

Din multitudinea de personalități și de publicații prezentate în cele aproape 500 de pagini, reținem aprecierea pe care Ion N. Oprea o face revistei „A. B”: este o publicație care prin conținut, paginație, dozajul materialelor, grija acordată fiecărui cuvânt oferit, este așteptată, căutată și citită cu interes sporit de la un număr la altul.”

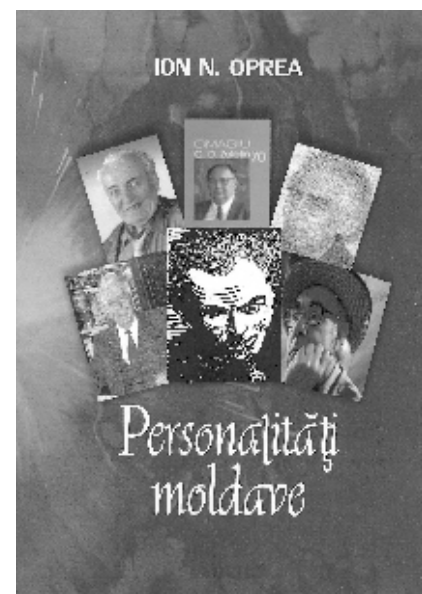
Ultimul volum al lui Ion N. Oprea „Personalități moldave” este și cel mai voluminos. Are circa 600 de pagini și a apărut în 2008, fiind a 11-a carte a

scriitorului.

Autorul, fin analist și cu un acut simț al amănuntului, îi prezintă pe Al. Vlahuță, G. Tutoveanu, Ioan Antonovici, Stroe Belloescu, Elena Farago, Gheorghe Vrabie. G.G. Ursu, Nedelea, C.D. Zeletin ș.a. legați de Bârlad, dar și pe Nicolae Iorga, Ion Adam, Theodor V. Ștefanelli, Artur Enășescu, Natalia Negru, Iosif Sava, Mircea Șt. Bastă, Valer Mitru, Vasile Fetescu ș.a.

Ce l-a îndemnat pe autor să adune cu acribie materiale despre oamenii Moldovei, aflăm din spusele domniei sale: „Pentru că marile noastre personalități să nu rămână de tot în uitare, am găsit necesar să le prezint, fie și numai pentru a le reaminti pe câteva. Pe ele, dar și pe unele din activitate.

Dacă am făcut bine, ne vor judeca cititorii.”

Ioan Baban

ELEGIE XXVIII

mă îndoiesc în fiecare zi de mine și de toate
câte se află, nici nu mai știu dacă sunt eu cu
adevărat

și nu cumva un altul umblând în travesti să-mi țină
de urât pe câtă vreme, fără să posed un pașaport,
ca un hoinar de toate zilelele și de nesfășite nopți
fără desagi și fără vreo țintă mă trezesc plecat...

mă bucur în orice moment când pornit departe,
locul în care m-am zbatut și m-am tot întristat
a rămas în urma mea ca un gol bătut de vânturi

între drumuri care nici nu vin dar nici nu pleacă
fără zări fără ecouri doar cu duhuri nestăpânite
cum mișună în juru-mi un neștiut desperecheat...

un spectacol oferit de o singurăătate despuiață
de straie jucând fără jenă pe un soclu uitat în nimic
ca o statuie rostindu-și rolul fără vreo recuzită
pare până la urmă ca toate din jur un eveniment
ciudat

călcând pe acolo pe unde o nemaipomenită tăcere
nu mai este de multă vreme doar un simplu păcat...

Ion Prisecaru

Medalion Gheorghe Nicolau-Bârlad

Profesorul dr. ing. Gheorghe Nicolau-Bârlad s-a născut la 5 mai 1907 în satul Giuguiana (denumit în prezent Hanța) din comuna Podul Turcului, în familia numeroasă a notarului Vasile Nicolau, el fiind al cincilea în ordinea nașterii, din cei 12 copii – 7 fete și 5 băieți.

Tatăl său fiind mutat cu serviciul în 1914 în comuna Hălărești a fostului județ Tutova, a urmat cursurile școlii primare în satul Iana (1914-1919). În 1919 a dat examen de admitere la Liceul Codreanu din Bârlad, pe care-l absolvă în 1927.

Elev supradotat, încă din anul 1924, a desfășurat o bogată activitate extrascolară, reușind în același timp a se întreține în bună parte prin propriile sale forțe. În perioada studiilor liceale a înființat *Gazeta Matematică Bârlădeană* împreună cu V. Coșniță și E.Gaiu. A colaborat la *Foaia Matematică* din Chișinău (condusă de prof. ing. N. Ștefan), *Gazeta Matematică* din București și Timișoara.

A organizat activitatea societății științifice „Matematica Bârlădeană”, al cărei președinte a fost în perioada 1926-1927. După absolvirea liceului în 1927, a fost admis la Facultatea de sivicultură din Institutul Politehnic din București, pe care o absolvă cu examen de diplomă în 1931, în specialitatea Cadastru și inginerie geodezică. Încă din facultate s-a orientat spre studiul aprofundat și cercetarea geodeziei și Fotogrammetriei, domenii de pionerat la acea dată, drept pentru care, după obținerea diplomei de inginer, a fost trimis la specializare la Academia de Agronomie și Silvicultură de la Brno din Cehoslovacia.

În 1932, cu ocazia serviciului Militar, este cooptat în cadrul Institutului Geografic Militar, ca ofițer în rezervă specializat în geodezie și fotogrammetrie. Aici se naște și va continua o îndelungă colaborare cu armata română, instituția militară fiind singura care putea asigura logistica cercetării fotogrammetrice. Tot în anul 1932 a fost numit inginer la Casa Autonomă a Pădurilor Statului, pentru care a condus lucrări de măsurători terestre, cadastru și construcții de drumuri și căi ferate forestiere. De asemenea, în aceeași perioadă, a conferențiat la Școala de silvicultură de la Brănești (lângă București). În anul 1934 s-a căsătorit cu Cleopatra Pispiris din Bârlad și au avut o fată și un băiat.

Între anii 1935-1939, a fost trimis de statul român la specializare avansată la secția de Geodezie a Facultății de Construcții din Dresda-Germania, una din cele mai prestigioase la acea dată, unde a obținut Diploma de „Doctor Inginer în Fotogrammetrie”. Lucrarea sa de doctorat a constituit obiectul unei cărți cu impact în lumea specialiștilor și a fost publicată de o Editură Științifică importantă din Berlin (SMMLUNG WCHMAN). În cadrul studiilor tehnice efectuate între 1935-1939, a lucrat la următoarele instituții de specialitate din: Carl Zeiss-Iena, Institutul de Aerofotogrammetrie din Berlin, fabrica Wild and Herbrugg Elveția, Institutul geografic militar Italian, Direcția Cadastrului Toscana, Uzinele Galileo și Nistri (Italia), Societatea de Optică și Mecanică de precizie – Paris, Institutul Geografic Militar Francez, fabrica Gallus-Courbevoie (Franța).

În Franța a ținut prelegeri la Școala Națională de Ape și Păduri. S-a întors în țară la finele anului 1939, o dată cu declanșarea războiului. În Europa nu se mai putea circula ușor în acea perioadă, iar Germania devenise ostilă străinilor.

Întors în țară, la finele anului 1939, a fost încadrat întâi ca asistent, apoi ca șef de lucrări în învățământul superior la Facultatea de Construcții din cadrul Institutului Politehnic București la Catedra de Cadastru și Geodezie, predând cursul de Fotogrammetrie. În anul 1941 devine Conferențiar suplinitor, predând în afara cursului de Fotogrammetrie și cursul de: „Trigonometrie sferică și calculul erorilor”. În anul 1942 devine conferențiar titular la catedră și în afară de Facultatea de Construcții preda și cursurile de „Planuri Topografice și Cadastru” la Facultatea de Agronomie din București, precum și același curs, cu aplicații la urbanism, la Facultatea de Arhitectură din București.

La Facultatea de Agronomie ca și la Facultatea de Construcții a Politehnicii din București a înființat, în bună parte, cu contribuție

materială proprie, folosindu-se și de relațiile ce le avea în Germania, câte un laborator de Fotogrammetrie, pentru aplicații practice, în vederea unei mai bune pregătiri a studenților.

În noiembrie 1948 devine cadru didactic cu grad de conferențiar universitar la Facultatea de drumuri și poduri din Institutul de Construcții, care s-a separat de Institutul Politehnic București, rămânând în acest institut până în 1951. Începând din septembrie 1951 și până în 1959 a funcționat ca profesor plin, angajat civil, la Academia Tehnică Militară-Facultatea de geodezie, predând cursul de Fotogrammetrie. Deasemenea, Laboratorul de Fotogrammetrie din Institutul Politehnic Buurești, a funcționat sub conducerea și îndrumarea lui, de la înființarea din 1943 și până în iulie 1951, când s-a mutat la Academia Tehnică Militară, nou înființată unde a devenit unul din principalii organizatori ai sectorului științifico-didactic (poate chiar principalul). Aici a înființat o secție de doctorat în Geodezie-Fotogrammetrie (numită după modelul sovietic „aspirantură”), contribuind la formarea unor doctori-ingineri, într-un domeniu în care foarte puține țări aveau specialiști la acea dată.

În afara activității didactice și-a dedicat întreaga viață cercetării științifice în domeniu, mărturie fiind cele circa 100 de titluri de lucrări, multe articole și intervenții publicistice de specialitate, însumând peste 8000 de pagini de text tipărit, în limbile română, germană, franceză și italiană. Se poate afirma fără putință de tăgadă că în anii 1940-1950, profesorul Gheorghe Nicolau-Bârlad era unul dintre cei mai reprezentativi savanți din Europa în domeniul Geodeziei-Fotogrammetriei.

Confirmarea acestui fapt se concretizează în anul 1958, când a primit invitația oficială de a participa la Congresul Internațional de Fotogrammetrie, care se ținea la Londra în 1960, unicat pentru o personalitate din estul comunist. Transmiterea acceptului său împreună cu tema de participare ce urma să o susțină în cadrul Congresului a declanșat o reacție represivă a autorităților comuniste de atunci.

Urmărit îndeaproape de securitate mai mulți ani la rând pentru vederile și convingerile sale anticomuniste, ocazia invitării lui la congresul de Fotogrammetrie de la Londra a trezit bănuiala autorităților securității statului că ar fi menținut legături din trecut cu persoane din țările pe unde a lucrat și studiat (Germania, Franța, Italia), astfel că la finele anului 1959 a fost arestat, intentându-i-se un proces după un scenariu prestabilit și la 18 ianuarie 1960 a fost condamnat la 15 ani temniță grea, de către Tribunalul Militar București. A fost întemnițat la închisoarea din Aiud, fiind supus unui regim de exterminare, în urma căruia a decedat la 30 aprilie 1964, la 57 de ani.

După condamnarea și întemnițarea lui s-a dispus prin sentință judecătorească și confiscarea averii, iar ca represalii împotriva familiei s-a dezlănțuit o represiune în urma căreia fiul său, Nicolau Cornel, care era student în anul IV la Facultatea de Transporturi din Institutul Politehnic București, a fost scos din Facultate.

După 1990 familia a întreprins investigații la închisarea din Aiud, pentru a afla condițiile în care a decedat, dar nu a putut afla nimic.

După cum se cunoaște, în iunie 1964, ca rezultat al presiunilor internaționale, regimul comunist din România a dat o amnistie generală, afirmând că prin aceasta a desființat categoria deținuților politici. Din nefericire, această amnistie, nu l-a mai găsit în viață pe profesorul Gheorghe Nicolau-Bârlad.

După 1990, profesorul Gheorghe Nicolau-Bârlad a fost reabilitat din punct de vedere juridic și moral.

Datorită vicisitudinilor politice prin care a trecut România în perioada de după cel de-al doilea război mondial, știința și tehnica românească a pierdut pe unul din cei mai valoroși oameni ai săi, care a făcut parte dintr-o elită europeană de specialiști de înaltă calificare, ce a pus bazele teoretice și practice ale geodeziei moderne, iar el, profesorul Gheorghe Nicolau-Bârlad, este cel care de fapt a introdus știința fotogrammetriei în România.

Jenica Bodea

FAMILIA CREȘTINĂ ASTĂZI

„De la începutul făpturii **„bărbat și femeie i-a făcut”** Dumnezeu. De aceea omul va lăsa pe tatăl și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup; așa că nu mai sunt doi ci un singur trup”. Marcu 10, 6-9

În lumea noastră se vorbește din ce în ce mai rar despre căsătorie, și atunci când se vorbește, cel mai adeseori se discută doar despre dragostea dintre soț și soție.

Această dragoste poate fi într-adevăr o binecuvântare și un dar de la Dumnezeu, dar țelul principal al căsătoriei este creșterea de noi fii și fiice ale lui Dumnezeu.

Odată cu dezvoltarea orașelor și cu apanajele civilizației familia s-a șubrezit. În analiza lucrurilor, de regulă vedem numai efectele, nu și cauza. Cauzele sunt profunde: umbrele care conduc lumea impun prin sisteme malefice, directive fabricate în laboratoare care nu dau greș.

În zilele de astăzi se aprobă acea căsătorie de probă, dintre tineri sau se legalizează prostituția, sau, proiecte care sunt împotriva firii dumnezeiești, vor să le facă legi (căsătoria dintre două persoane de același sex), toate acestea ne distrug familia cu tradiție creștină.

Perioada decadentă a familiei a început din perioada fanariotă, a culminat după primul și al doilea Război Mondial și s-a prăbușit odată cu venirea comuniștilor. Negeneralizând, totdeauna există un nucleu care păstrează rădăcinile. Dar, ca și număr, ca masă, rezultatele vor fi dezastruoase și se vor vedea și în generațiile următoare. Speranțe de viitor, una singură, readucerea familiei pe făgașul creștin. În orice om există nostalgia purității, particica de Dumnezeu ce nu poate fi înăbușită niciodată. Să dăm la o parte crustele de zgură ce o acoperă și să iasă la suprafață lumina. Este greu, foarte greu, dar implorând ajutorul lui Dumnezeu este posibil.

Totul trebuie să înceapă de sus. Întai de la ierarhia bisericească și apoi de la cea socială. Nu există altă cale în afară de puterea exemplului. Nici legi, nici ordine venite de sus, nici constrângeri, nimic nu poate opera cu puterea exemplului. Prințesa Ileana a avut șase copii, înscriindu-se pe linia doamnelor și domnițelor, a intrat în cinul monahal, ducând lumina credinței noastre peste mări și oceane, înființând o mănăstire ortodoxă. Aceasta este puterea exemplului.

Unii tineri din zilele noastre s-au lăsat modelați de mentalitatea modernistă și au ajuns să fie creștini doar cu numele. Ei (tinerii de azi) invocă motivul general, că nu le permite partea materială, să-și întemeieze o familie și le este teamă de responsabilități. Însă au suficienți bani pentru țigări, haine și multe alte lucruri trecătoare și uită care le este țelul lor în viață, acela de a forma o familie creștină, „de a da noi fii și fiice lui Dumnezeu”.

Printre aceștia mai există încă și vor exista până la sfârșitul lumii și tineri care duc cu răbdare crucea nevoilor și a batjocoririi din partea celor care îi acuză că sunt prea bisericoși, prea tradiționaliști.

Cred că o viață morală ruptă de Hristos se aseamănă unui instrument care nu cântă ;arată bine, e admirat de oamenii ca fiind de mare preț, dar nu folosește la nimic.

Tinerii care trăiesc departe de Dumnezeu sunt falși, se mint pe ei înșiși și îi mint și pe ceilalți pentru că altfel ar fi luați

în răs.

Așadar, tinerii care încă nu sau hotărât să se căsătorească să-și ia imboldul de a forma o „familie creștină” unită prin Taina Cununii în biserică, pentru că, unirea dintre soț și soție, prin Taina Cununii, arată unitatea sfântă și tainică dintre Domnul nostru Iisus Hristos și Biserica.

Căsătoria bineînțeles că există și fără Biserica ; sigur că există căsătorii în afară de creștinism, ele funcționează omeneste, dar Taina care ajută familia să depășească omenescul din ea, ne-a dat-o doar Domnul nostru Iisus Hristos și a arătat aceasta chiar într-un mod văzut, la o nuntă venind (Nunta din Cana Galileii); a arătat că nunta este cinstită când vine Dumnezeu acolo.

Sunt foarte multe familii nereușite, nefericite, multe cazuri de separare, de divorț cu consecințe și mai grele asupra fructului familiei care este copilul.

Abandonul copiilor, copii nimănui, nu reprezintă altceva, decât eșecul familiei, atunci când familia nu se mai străduiește să aibe ceva sfânt în ea.

Depinde mult de educația creștină pe care o facem în familie, dar depinde și mai mult de educația creștină din Biserica.

Integrarea în viața creștină impune rânduilele Bisericii, frecventarea slujbelor, mărturisirea și Sfânta Împărtășanie, cea mai înaltă treaptă pe care o poate urca un creștin în existența lui.

Cei care încă nu sau hotărât pentru a-și întemeia o familie să aibe curaj și tărie de la Dumnezeu să o facă, iar voi dragi părinți, care aveți copii, paziți-i, luați aminte ca nici un om necuviincios și rău sa nu-i ispitească la fapte nerușinoase și nu uitați vorbele Domnului nostru Iisus Hristos, Prietenul copiilor: „Fericiți cei curați cu inima”. Dacă nu vor avea inima curată, nu-L vor vedea pe Dumnezeu, iar dacă se va întâmpla astfel din pricina noastră, nici voi nu-L veți vedea pe Dumnezeu, iar Domnul va cere de la voi sufletele lor.

De aceea, îngrijiți-vă ca lor să li se potrivească cuvintele Domnului: „Fericiți cei curați cu inima”.

Acolo unde educația creștină este după rânduiala bisericească, acolo și roadele sunt bune.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. Sf. Nicolae Velimirovici, Răspunsuri la întrebări ale lumii de astăzi, Editura Sophia-Press. București, 2003.
2. Danion Vasile, Cartea Nunții-Cum să-mi întemeiez o familie, Editura Nemira, 2003.
3. Irineu, episcop de Ekaterinburg și Irbit, Educația religioasă, învățături pentru copii și tineri, Editura Sophia, București, 2002.
4. Maica Magdalena, Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi, Editura Deisis, Sibiu, 2000.
5. Sfânta Scriptură.

DESPRE MODĂ

Roxana Galan

Moda este un mijloc extrem de eficace de îmbogățire pentru unii și de satisfacere a vanității omenesci pentru alții, și primii și cei din urmă căzând prostește în groapa vanității săpată de ei înșiși.

Despre fenomenul modei s-au scris mii de pagini, s-au irosit milioane de suflute, împătimate de acest morb care ne asasinează clipă de clipă. Aceasta industrie prolifică, ce-i drept, confirmă teoria stupidei și ridicolei degradări la care a ajuns ființa umană. Suntem mai interesați de ce „se mai poartă”; dacă mașina se asortează cu sacoul, fotbalul cu cele mai colorate înjurături, politica cu interesul personal, țara cu blasfemia, ba chiar și Dumnezeu, Doamne iartă-mă, cu religia la modă, ce va mai rămâne din omenire în acest ritm! Este moda un act necesar, sau este doar un panaceu împotriva plictisului contemporan? Cât ne dă și cât ne ia din personalitatea noastră acest „flagel ridicat la rang de lege?

Nu mai putem trăi azi fără televizor, frigider, telefon, calculator, automobil etc., deși acum o sută de ani nici nu se știa despre toate acestea și omenirea parcursese peste cinci mii de ani de istorie, ce-i drept, în aceeași goană prostească după putere. Astăzi nu mai putem concepe viața fără anumite utilități, fără un anumit limbaj, o anumită vestimentație, un anumit comportament, toate ...la modă. Moda nu este doar haina pe care o alipesc pe trupul meu, este o anumită textură, formă, culoare, care moare sau învie în funcție de an sau anotimp. Moda e un fenomen universal: nu poți să nu ții pasul cu ea. Cum să te îmbraci în galben dacă în sezon nu se poartă? Ești vetust! Cum să nu ai automobil la scară? Ești sărăntoc! Mai speli la mână? Ești primitiv! Cum să gândești singur dacă există calculator? Gândirea definește ființa umană? Ce sunt alea definiții? La ce sunt bune? Le-a trecut vremea. La modă e limbajul primitiv, vulgar. Vulgul e ridicat la rang de normă morală: trebuie să știi să sudui, să încălcești, să amesteci totul într-un ghiveci universal. Trebuie să confunzi arta de a trăi cu delicvența, poezia iubirii cu sexul, orgia, perversiunea, dezmățul iluziei, drogul de orice fel, teribilismul mulat pe orice vârstă, muzică proastă, violență de orice tip, cu apatia, sila, cu orice e scârbos, morbid, sinistru, depravat, obscen, obtuz, grobian etc...

Moda nu este un fenomen de care suntem, pare-se foarte atașați. Ea este un subterfugiu al unei vieți captivate de câștig. Cei prinși în capcana modei, trăiesc cu iluzia că au descoperit sensurile vieții! Ei cred că trăiesc din plin, că sunt la curent cu noul. Moda este de fapt o industrie a subculturii, un „trafic de carne vie”. Priviți spectacolele de modă: ce ne dau ele? Un moment de excitație, de senzații legate de o anumită atmosferă, colorată de trupuri unduoase, uneori lipsite de frumusețe, forme, trupuri extrem de „robotizate, inexpressive, transmitând clar un mesaj, dincolo de transparența insinuoasă. Aceste spectacole sunt lipsite de expresia caracteristică artei, deși au pretenția de artă, sunt doar comerț, reclamă, un soi de comerț legalizat transformat în „sex civilizat”. Acest tip de „artă” îl face pe om să se simtă „recivilizat”, la curent cu

noul în domeniul explorării trupului. Formele de sclavie, azi, au aspecte diverse și sunt bine camuflate. Sub pretextul artei, creatorii de „Mode”, (artiștii care execută tunsori și picturi pubiene, care realizează picturi corporale sau oferă produse originale, cum ar fi produsele de patiserie în forma organelor genitale, a excrementelor, etc.) pot explora la nesfârșit noi mijloace extrem de vandabile, pot comercializa sex. Reclamele au aici un rol covârșitor, căci apelurile lor sunt aporouri directe la sex: prezervativul, tampoanele, lenjeria intimă, ba chiar reclamele pentru săpun, creme, loțiuni etc.

Moda sexului se întinde ca o ciumă asupra tuturor aspectelor culturale, mai ales asupra cinematografiei și televiziunii în general, adică zona cea mai accesibilă întregii populații. Un film nu poate fi modern dacă nu cuprinde scene de sex, prezentate cât mai plastic, mai real. E ceea ce cere publicul, spun specialiștii. Hm! Un om educat, un artist nu dă publicului ce-i cere acesta, pentru că oamenii sunt extrem de „pestriți”, iar creatorul are datoria morală de a-i educa. Un părinte grijuliu și dornic să-și educe frumos copilul, nu-i va satisface acestuia toate gusturile, uneori excentrice. Ce-i drept, tendința generală în ceea ce privește educația merge spre un soi de independență: „descurcă-te singur, fii independent, dar fă bani”. Astfel, lucrurile își pot găsi o explicație. Așa cum educația este lăsată de la un anumit nivel (vârstă) în grija modei necontrolate, la fel moda, copil capricios, ce trebuie satisfăcut, se dedă tuturor plăcerilor, pentru că e capabilă să aducă venituri colosale. Cum să nu-ți lauzi copilul când reușește? Ce reușește? Să-și ucidă sufletul, să-și piardă frumusețea, să-și amanezeze inteligența, care, în final, epuizată, va falimenta sub forma kitsch-ului?

Ce rămâne din artă și, implicit, din cultură? Totul se reduce la delectarea din fața televizorului: filmele care înfățișează viața în modul cel mai trivial, o existență sub forma intrigilor ieftine (telenovelele), a vieții aventuroase (violență de orice tip). E simplu să induci mintea omului, să o faci dependentă de un „drog” mai periculos decât drogul însuși, pe care îl poți alege, pentru că e generalizat. Dacă unii reușesc să facă față televiziunii, dedicându-se lecturii, aceștia vor găsi mii de pagini de proastă calitate, romane după care s-au ecranizat telenovele, cărți care popularizează anumite religii, tehnici orientale, fără suport științific de specialitate, interpretări gata preparate, care nu mai necesită „filtrul personal” și așa, putem face 5 facultăți, 3 masterate... în același timp... pe internet...

Ce se alege din limbaj și comportament? Doar scursură și un libertinaj extrem. Tabloul general al modei, semănând cu un fotomodel schilod, cu ochi inexpressivi, cu o față robotizată, cu piele, forme contrafăcute (silicon de la bust până pe coapse), cu o grămadă de pomezi unsuroase, pe care, dacă le scoți, nu mai rămâne decât imaginea unei lumi decăzute, te face să te gândești că, trecutul omenirii, de acum o sută de ani, cu toate luptele politico-militare, poate fi considerat glorios.

Academia Bârlădeană

Revistă editată de Societatea literar-culturală „Academia Bârlădeană”.

Anul XV, nr. 2(31), mai 2008,

Bârlad, Bd. Republicii nr.235.

Cont: RO10RNCB0260003275640001 - BCR Bârlad

Colectivul redacțional: Serghei Coloșenco (redactor șef),
Ritta Mintiade, Bogdan Artene, Florian Pricop,
Camelia Stoica, Daniela Stan.

*

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad.

**Manuscrisele trimise pe adresa
redacției se publică în ordinea
necesităților redacționale.
Materialele nepublicate nu se
restituie.**

**Răspunderea pentru conținutul
articolelor publicate
aparține autorilor.**

Apariția acestui număr a fost sprijinită financiar de domnul Ion Strătilă, Piatra Neamț.